

“Világ proletárjai, egyesüljetek!”

Dialektika

A Marx Károly Társaság időszaki lapja

IX. évfolyam 2-3. (91-92.) szám

2005. február-március

Budapest 1945. február 13.

60 évvel ezelőtt, 108 napos ostrom után, ezen a napon szabadították fel a 2. és 3. Ukrán Front csapatai Magyarország fővárosát, miután megtörték a német megszállók és a nyilasoknak felesküdtött magyar csapatok hatalmas veszteségeket okozó, kétségbeesett ellenállását. Hiába szólította fel az antifasiszta szövetséges koalíció és a szovjet hadvezetés a német és a kollaboráló magyar illetékeseket, hogy az anyagi és emberi pusztulás elkerülése érdekében nyilvánítsák Budapestnek nyílt városá: Ausztria és Bécs elfoglalásának késleltetése céljából a fasiszták felelőtlenül a fölösleges, súlyos áldozatokat választották. Az értelmetlen ellenállás miatt Budapest ostrománál mintegy 50 ezer magyar és német, 60 ezer szovjet és 10 ezer román katona pusztult el, 250 ezren sebesültek meg, és több mint 60 ezren estek hadifogságba. Közel 40 ezer polgári lakos vesztette életét, köztük mintegy 15 ezer Budapesten rekedt, zsidónak minősített embert gyilkoltak meg a nyilasok és a német nácik, s jelentős számban pusztítottak el antifasiszta ellenállókat. A harcok során elpusztult vagy megsérült a főváros épületeinek háromnegyede, különösen Budán, ahol egész városrészek pusztultak el. A visszavonulók felrobbantották valamennyi Duna-hídat, mérhetetlen károkat szenvedett a közszolgáltatás, a közlekedés, a termelőpotenciál, az élelemellátás.

A felszabadult területeken megalakult Magyar Nemzeti Függetlenségi Front, az Ideiglenes Nemzetgyűlés és a Debrecenben működő magyar kormány felszólította a lakosságot, hogy azonnal lásson hozzá öntevékenyen a helyreállításhoz: *“haladéktalanul jöjjenek ki az emberek a pincékből, hozzák lakható állapotba otthonaikat, takarítsák el a romokat. A lakosság szervezen házórségeket a rablók és fosztogatók, a fasiszta bűnösök ellen. A vízvezeték- és villanyszerelők kezdjék meg nyomban a víz, a villany, és telefonvezetékek kijavítását, az orvosok és gyógyszerészek azonnal szervezzék meg a közegészségügyi ellátást. A közellátás nyomasztó helyzetének javítására az egyes kerületek alakítsanak nemzeti segélybizottságokat.”*

Január 18-ig felszabadult a pesti oldal, február 13-ára pedig, a budai várkerület el-

foglalásával, a főváros egésze. A demokratikus pártok, társadalmi és szakmai szervezetek, egyházi képviselők kezdeményezésére, sorra alakultak meg a kerületi nemzeti bizottságok. A budapesti politikai élet vezetői a Vízművek Egyetem-utcai épületének óvóhelyén gyülekeztek, amíg a súlyosan megsérült városházán nem sikerült megfelelő munkafeltételeket teremteni. Január 21-én megalakult a **Budapesti Nemzeti Bizottság**, és a Függetlenségi Front megbízásából, a nemzetgyűlés szellemében közvetlenül gyakorolta a hatalmat a főváros területén mindaddig, amíg a kormány Debrecenből Budapestre nem költözhetett.

E sorokat nemcsak történészként írom, hanem közvetlen tapasztalataim alapján is: azokban az időkben a Budapesti Nemzeti Bizottság ifjúsági titkára voltam, az antifasiszta ifjúsági mozgalomban részt vevő szervezeteknek és a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség központi vezetőségének megbízásából (az utóbbinak magam is tagja voltam). A Budapesti Nemzeti Bizottság alakuló ülését **Tildy Zoltán**, a kisgazdapárt elnöke, volt ellenzéki országgyűlési képviselő, a német megszállás idején illegálisan küzdő Magyar Front egyik irányítója vezette. Beszédében többek között aláhúzza: *“Ma egy új ország romba dőlt fővárosában vagyunk, nemzetünk legjobb fiai közül sokan ülnek idegen börtönökben, s igen sok magyar az országtól távol nyomorog és pusztul. Hiába volt figyelmeztető és tiltakozó szavunk, rövidlátó vagy idegen szoldba szegődött kormányok és politikai rendszerek vakon vezették népünket a katasztrófa felé. A német elnyomás és a fasiszta terror, a minden igaz magyarságot megtagadó nyilas csőcselék hozta ránk ezt a végétet. Nem szabad gyöngének lenni. Tömrörtsünk össze minden tisztességes erőt, dolgozzunk keményen a bizalom légkörének megteremtésén, mert csak ilyen légkörben építhetjük újjá az országot.”*

A Magyar Kommunista Párt nevében **Vas Zoltán**, később az éhező Budapest ellátásáért felelős kormánybiztos, az Ideiglenes Nemzetgyűlés intézkedéseit és elképzeléseit ismertette, míg **Bechtler Péter**, a szociáldemokraták tapasztalt törvényhatósági múlttal rendelkező képviselője, szakszervezeti vezető a demokratikus vá-

rospolitikai tennivalókról szöveg. **Darvas József** népi író, a Nemzeti Parasztpárt egyik vezetője és **Nagy Ferenc**, a kisgazdapárt főtitkára, a Parasztszövetség elnöke a főváros mielőbbi talpraállításáról szövegezték a vidék, a parasztság szempontjából. Az alakuló ülés **dr. Csorba Jánost**, volt náciellenes országgyűlési képviselőt, az ellenállásban Bajcsy-Zsilinszky Endre helyettesét nevezte ki polgármesterré. A későbbiekben **Bechtler Pétert**, **Jámbor Alajos** munkást, **dr. Morvai Endre** régi tapasztalt közigazgatási szakembert alpolgármestereké választották.

Szólni kell arról a Budapesti Nemzeti Bizottsági ülésről, ahol **Varga Béla** katolikus plébános, a kisgazdapárt alelnöke, akinek a háború alatt nagy szerepe volt Balatonbogláron a lengyel és más nemzetiségű menekültek bujtatásában azt javasolta: *“Az orosz katona ezer és ezer kilométerekről jött a Duna-Tisza völgyébe, hogy felszabadítson egy szegény, elnyomott, meggyalázott népet, a magyar népet, a germán iga jármából. Ezek a katonák itt estek el Budapest háza között, a házak árkádai alatt és a pincékben lefolytatott harcokban. Azt hiszem, minden magyar ember nevében beszélek, amikor azt indítványozom, hogy Budapesten, valamint az egész ország területén elesett orosz katonákat tekintsük nemzeti hősöknek, jelöljük meg sírjukat maradandó emlékművel.”*

Budapest újjáépítésében különösen kitett magáért a *munkásság*. Nagyon nehéz körülmények között, szegényes élelemmel, rohanó inflációban, majd semmi bérekkel hozzájárult az újonnan létesített *üzemi bizottságok* vezetésével a gyárak rendbe hozásának, a termelésnek, a munka és megtermelt jövedelmek elosztásának igazságossága ellenőrzésének. Segítették a vidék dolgozóit a földreform lebonyolításában, a parasztok pedig a városiakat az élelem minél gyorsabb elosztásával. Az ország dolgozói, hazafias polgárai olyan példát mutattak az összefogásban, áldozatkészségben, ami a máának is szóló példa lehet újabb nehéz feladataink megoldásában.

Széchy András

Rozsnyai Ervin:

Attila, téged mindenki tegez

Attila, téged mindenki tegez,
és csak a keresztneveden nevez,
holott Sándor és Bandi, kikkel együtt lépegetsz
a gyémántporos csillagutakon,
mindenkinek Petőfi és Ady
(az kötekedő, ez részeges),
de ha azt mondom: József – ki gondolna rád,
inkább a názáreti ács,
vagy a rabszolgának eladott ótestamentumi álomfejtő,
vagy egy rizsposor Habsburg-ivadék
rezdíti meg az emlékezet állóvizét –
te már csak Attila maradsz.

Persze, ha csillag vagy, ami kétségtelen,
egyike az imént megidézett
hármass csillagkép tűzpontjainak,
te sem lehetsz közelebb hozzánk,
mint a másik kettő, kiket családnevükön emlegetünk,
hiszen tőlünk, földi téblábolóktól
gyakorlatilag minden csillag egyformán távoli.

Ámbár az is lehetséges,
hogy a közelség s távolság fogalma
éppen az ellentétes okból
veszti értelmét ez esetben:
vagyunk ugyanis egynéhányan,
kik bévül hordjuk ezt a
hármass csillagzatot,
mint rendjelet mellünk belső oldalán,
mint a szívünkhöz vezető
s onnan szétfutó ereket.

Ha pedig így áll a dolog,
akkor mindhármán egyik vagytok
egymással és velünk:
mi vagyunk ti, ti vagytok mi,
egység, amely összetöri a nyelvtant,
de az eszmei egynyelvűek azért
bizonyára megértik, mire gondolok.

És úgy hiszem, megértik azt is,
hogy nem a nagyságrendek összemérhetetlenségét
akarom kétségbe vonni,
egyenlő mércével mérve
szédelő porszemet és
szirtet, mely nekifeszül az időnek,
csak régi közhelyekről
fújom le a port,

vallva, hogy cseppben is
remeghet a tenger,
és az imbolygó mécsvilággal
a napsugár tör vágyakozva vissza
ősforrása felé.
Nem az önteltség beszél tehát,
nem a magát szívárványként kellett
buborék gőgje szól belőlem,
amikor azt állítom kicsiny magunkról,
hogy belénk zárultak ők,
az égi óriások közt is óriások –
nem, nem a gőg, hanem a
büszke öröm csap ki szavamból, úgy bizony.

És tán tudom is a választ,
hogy hármuk közül miért csak
a legfiatalabbat szólítjuk keresztnevén.
Pedig egyformán kedvesek nekünk
mindhármán: ők a mi
családunk, életünk, szerelmetes hazánk,
az igazi, a legjobb Magyarország,
önnön orcánk, mely a porba buktatva,
annál mohóbban szívja magába és
szórja világgá a mélység
rejtőző ragyogását –
különbség ebben nincs közöttük.
Am egyedül Attila,
szemünk fénye, a mesékből kilépő
legkisebbik fivér,
egyedül ő tudta az egyszeregyaritmetikai igazával azt,
ami a másik kettőnek csak sejtésül adatott,
mert osztálya fájdalmas és bátor nyelveként
ő volt József, az álomfejtő:
nem a fáraóé – a miénk,
ki összesodorja álmaink
homályló foszlányait
a tudatos jövő szálaivá,
tanult mérnöke lévén az időnek,
amit mi hozunk magunkkal,
s ha ő nekünk Attila, akkor épp ezért.

És azt hiszem, nemcsak én
gondolom így, de valamennyien,
mi valamennyien, akiknek
egyetlen félszeg sóhajtása is
viharzó kiáltás,
mennyekeket megrázó,
komisz fellegeket gatyájukból kirázó
kiáltás, melyben a föld dübörög.

A Marx Károly Társaság országos vezetőségének határozata a közgyűlés utáni feladatokról

1. A vezetőség jóváhagyta a testület ügyrendjére és munkatervére előterjesztett irányelveket, melyet – kidolgozás után – a következő vezetőségi ülés elé kell terjeszteni.

2. A 24 tagú vezetőség feladatát a két vezetőségi ülés közötti időszakokban az elnök, elnökhelyettes, ügyvezető titkár és annak helyettese 4 fős együttese végzi. Az országos vezetőség üléseinek időpontjai: 02. 12., 05. 07., 10. 05., 12. 17.

3. A vezetőség megválasztotta a "Dialektika" c. újság közgyűlés által megválasztott felelős kiadó és felelős szerkesztő melletti 12 tagú szerkesztőbizottságát, melynek tagjai *Alpár Róbert, Artner Annamária, Balta Csaba, Benedikt Szvetlana, Farkas Péter, Finta Gábor, Juhász János, Morva Tamás, Szende György, Széchy András, Vigh László, Wirth Ádám*. Az előterjesztett lapszerkesztési irányelvek alapján szerkesztőbizottsági ülésen kell kidolgozni a konkrét feladatokat. A "Dialektika" kiadásra és terjesztésre kerülő számaikat esetenként 1800 példányban állapítja meg. Lehetőséget kell teremteni éventenként 1 – 2 elméleti kérdésekkel foglalkozó kiadvány, a lap mellékleteként való elkészítésére.

4. A vezetőség áttekintette a Társaság szervezeti helyzetét. Elfogadta, hogy a jelenleg 1250 tagot számláló 41 tagozat 7 régióba való szervezését a vezetőség 8 tagja és 12 tagozatvezetője kezdje meg. Ebbe a munkába a vezetőség valamennyi tagját és más ak-

tivistákat is be kell vonni. Ezen tevékenység irányításával *Orosz József* vezetőségi tagot bízta meg. Régiók:

- I. *Teszárovics Miklós vez. tag., Pápista József, Tóth László tagozatvezető*
- II. *Mihály János, Borsós Gyula, Horváth István tagozatvezetők*
- III. *Abaházi Béla, Fekete János, Nagy Imre, Komócsin Mihály tagozatvezetők*
- IV. *Kohánka András, Mihály Albert, Harangozó Ferenc, Mátrai József vez. tagok*
- V. *Tibai József, Széll József, Rigóczki Zoltán tagozatvezetők*
- VI. *Révész László vezetőségi tag, Nagy Péter és Bókony Géza tagozatvezetők*
- VII. *Baranyi Tibor, Horváth Rafael tagozatvezetők, Kerekes József vez. tag*

5. A vezetőség elfogadta a Társaság örökös tagja elismerésre előterjesztett 13 személyre vonatkozó javaslatot: *Androvics László (posztumusz), dr. Bíró Ferenc, Dr. Bíró Ferencné (posztumusz), Bognár Ferenc, Kovács István, Nádházi János (posztumusz), Pável Nándor (posztumusz), Révész László, Samu József, Sebestyén Sándor (posztumusz), Simon Péter (posztumusz), dr. Szigeti József, Tuna Jenő.*

(folytatás az 5. oldalon)

Rozsnyai Ervin:

Ideológiai munkánk sarkpontjairól

“A Marx Károly Társaság és a *Dialektika* irányvonaláról” című közgyűlési határozatunk bevezető mondata így szól: “Az MKT-nak és lapjának alapvető feladata és történelmi küldetése, hogy ideológiailag előkészítse a kommunista mozgalom megújulását.” A Társaság újjáválasztott vezetőségének első ülésén előterjesztettem néhány vázlatos gondolatot arról, hogy véleményem szerint milyen fő kérdések köré kellene csoportosítani a határozatban megjelölt stratégiai feladat végrehajtását. Hangsúlyozom: *nem az a célunk, hogy a Társaságot párttá szervezzük*, hanem hogy segítsük egy tudományosan megalapozott program elkészítését; olyan programét, amelyre egy leendő *marxista-leninista* mozgalom támaszkodni tud. Ez a mozgalom, ha megszerveződik, magja és vonzási központja lehet majd a pillanatnyilag szétszórt, eszméileg szétzilált baloldalnak.

Nyomatékosan hangsúlyozom ennek a majdani mozgalomnak a *lenini* jellegét: nem valamiféle elvont “humanizmust” követne, még csak nem is a “szociáldemokrata értékek megőrzését” tűzné ki célul. A kommunista mozgalom ugyan valóban a szociáldemokráciából nőtt ki, de idővel szakítania kellett vele, amikor a szociáldemokraták feladták forradalmi hagyományait. A szakítás nem azt jelentette, mintha a kommunisták minden szociáldemokrata eredetű értéket sutba dobtak volna: *aforradalmi* értékeket megőrizték, és beolvasztották saját mozgalmukba. Olyan “értékekre” viszont, mint az opportunizmus, a békés belenövés elmélete, vagy a “jó kapitalizmusról”, esetleg a “megjavítható kapitalizmusról” szóló mesék – ilyenekre nincs szükségünk, és ha saját sorainkban felbukkanak (márpedig lépten-nyomon felbukkanak), kötelességünk szembeszállni velük.

A következőkben a feladatokat szeretném röviden, mintegy címszavakban felsorolni, a múlt, a jelen és a jövő vonatkozásában.

A múltról

Elsőrendű feladatunk módszeresen kimutatni, hogy az Októberi Forradalom és a rá következő szocialista irányú fejlődés nem zsákutca volt, nem idő előtti torzképződmény, hanem *az eddigi világtörténelem csúcspontja*. Éppígy hazánkban a népi demokrácia évtizedei *az eddigi magyar történelem csúcspontját* alkották. Rendszeresen fel kell mutatni lapunkban és fórumainkon a szocialista irányú rendszerek eredményeit, összehasonlítva a rendszerváltás utáni szégyenletes hanyatlással, anyagi és erkölcsi zülléssel.

A torzulások nem tehetik semmissé a múlt pozitív összképét. Nem szabad őket sem elhallgatni, sem felnagyítani; elemezni kell objektív és szubjektív okaik kölcsönhatását, bírálva azt a mélyen meggyökeresedett szubjektivisták módszert, amely minden negatívumért egyes személyek jellemét, pszichikai alkatát teszi felelőssé. A történelem tárgyilagossága értékelése nem lehet

seges másképpen, mint *a belső és külső osztályharcok és erőviszonyok elemzése alapján* – tekintetbe véve, hogy az osztályharc maga is *bonyolult objektív és szubjektív tényezők szövevénye*.

A történelmi kérdések tárgyilagossá megvilágítása elé nehezen leküzdhető akadályokat gördít a *kapitalizmus és a szocializmus közötti átmeneti korszak jellegének tisztázatlansága*. E kor társadalmi szerkezete távolról sem olyan áttekinthető, mint a kapitalizmusé, ahol a két főerő, a tőkésosztály és a proletariátus, élesen különbözik egymástól. Az átmenetet a kapitalista és szocialista elemek kusza keveredése jellemzi, sajátos törvényszerűségekkel, amelyek feltárására az elmélet mind a mai napig nem vállalkozott – holott nélkülül nem tudunk távlatokat nyitni, alternatívát felmutatni a kapitalizmussal szemben. Nagyon fontos lenne elemezni 1. az átmeneti korszak gazdaságáról, elsősorban *a terv és a piac viszonyáról* szerzett tapasztalatokat, különös tekintettel arra, hogy az átmenet alatt nélkülözhetetlennek látszik egy NEP-típusú szerkezet hosszabb távú működése; 2. a *szocialista demokratizmus* formáit, amelyeknek ellenőrző szerepe nélkül az értéktörvény az ösztönösség útjára tereli a rendszert, és az elszaporodó burzsoá elemek visszafordítják a fejlődést a kapitalizmus felé.

A jelenről

A múlt történései nem önmagukban érdekesek, hanem mindig a jelenre vonatkoztatva (“a történelem az élet tanító mestere”), mondták a régi rómaiak); ahogy másrészt a jelen feladatai határozzák meg a múlt vizsgálatának irányait. – Úgy vélem, két kérdést különös hangsúllyal kell kiemelni: 1. *a forradalom vezető erejének*, 2. *a népfront és a pártépítés dialektikájának* kérdését.

1. A hagyományos elmélet a proletariátust jelölte meg a szocialista forradalom vezető erejeként. Nincs okunk ezt a tételt felülvizsgálni. Ma azonban, a multik által vezényelt tudomány és technikai forradalom korában, másképp érvényesülnek a tőkefelhalmozás törvényei, mint régebben. Marx idején a felhalmozás nagyüzemekben koncentráta a proletariátust, és növelte az ipari munkásság *abszolút számát*, jóllehet a termelékenység növekedése rendszeresen csökkentette a munkások arányát az általuk működtetett termelőeszközökhöz képest. Ez a helyzet ma lényegesen módosult: a termelékenység forradalmának példátlan lendülete következtében a centrumországokban az ipari munkásság *abszolút értelemben, számszerűen apad*, és a fogyatkozást nem egyenlíti ki a növekvő létszám a perifériákon. Továbbá: az automatizálás, a távmunka, a gyorsan felfutó szolgáltató szektor átcsoportosítja a proletariátust a koncentrált nagyiparból más területekre, ahol a szervezettségnek eleve kedvezőtlenek a feltételei; s az osztály atomizálódását és individualizálódását féltelmetes erővel gyorsítja fel a burzsoá kultúr-

ipar, főként a tv, amely felváltja a kulturálódás és önképzés régebbi kollektív formáit. A kérdés tehát az: hogyan lehet a munkásságot – a proletár forradalmak főerőjét – összefogni és megszervezni? Ma még nincs elméleti megoldás, mert a mozgalom is csak szórványos. De meg kell próbálnunk anyagot gyűjteni a csírázó tömegmozgalmakból, tanulmányozva olyan országok irodalmát, ahol a tömegek – a hazaiaktól eltérően – érdemleges ellenállást fejtenek ki a tőkével szemben.

2. A globalizálás kiváltja a kárvallott tömegek és a “harmadik világ” antiglobalizációs mozgalmait; az imperialista agresszió a háború- és imperializmus-ellenes mozgalmakat; a fasiszmus az antifasiszta akciókat és szerveződések. Adva van tehát egy *antifasiszta, antiimperialista és antiglobalista népfront szükséglete és objektív lehetősége*. A népfront létrejötte és tartós politikai jelenléte azonban *nem lehetséges kommunista élcsapat nélkül, amely elsajátította a marxi-lenini elméletet, és világos programmal rendelkezik*. A pártnak és egy népfront-jellegű osztályszövetségnek az építése dialektikus összefüggésben van egymással: *egyiket sem lehet sem elszakítani a másiktól, sem feladni a másiknak a kedvéért*.

Ma a szövetségi politikát különösen megnehezíti az ideológiai frontok kuszasága. Ennek az a döntő oka, hogy a szocialista múltra szőrt rágalmak – a Szovjetuniót szétrobbantó eszmei atombombák – tovább élnek a proletár és kispolgári tömegekben, az ifjúságban, a tőke kiszolgáltatottjaiban, és *magát a baloldalt is megosztják, atomizálják, megbénítják*. Nem a náciárpát Göbbelsei érték el ezt a döbbenetes eredményt, hanem *az SZKP és a kommunista pártok Göbbelsei*, a burzsoá elemek, amelyek megszállták ezeknek a pártoknak a parancsnoki posztjait. A megrögződött hazugságok és rágalmak a *kommunista pártok újjászerveződésének legfőbb ideológiai akadályai*. De ha nincs szilárd ideológiai alapokon működő kommunista mozgalom, a baloldali ideológiailag védtelen lesz, és a burzsoázia könnyen megszerezheti az ellenőrzést a szerveződő baloldali és népfront-mozgalmak felett; vagy akár maga is szervezhet ilyeneket. Ezért oly fontos hangsúlyozni, hogy a kommunista mozgalom megújulása a lenini eszmék megőrzésétől és a mai új helyzetre való alkotó alkalmazásától függ (nem pedig, mondjuk, az Európai Baloldali Párt állítólagos “korszerű módszereinek” átvételétől). A népfront szervezése és a kommunista mozgalom lenini alapokon való újjászervezése *egységes, szét nem bontható feladat*. Egyidejűleg kell tehát dolgozni a szocialista múlt tisztázásán, és megvizsgálni, milyen módszerek, érintkezési pontok, közös feladatok és érdekek mozdíthatják elő a népfront-jellegű összefogást. (Például: akcióegység a fasiszta fenyegetéssel és a szociális leépítésekkel szemben, vagy az egyházak gátlástalan mohája ellen, amely széles polgári körökben is visszatetszést és felháborodást keltett.)

(folytatás a 4. oldalon)

A Marx Károly Társaság közgyűlésének második napirendi pontja

Előterjesztő: *Ferencz Lajos* vezetőségi tag

Tisztelt Közgyűlés!

Kedves elvtársnők és elvtársak!

Azt a feladatot kaptam, hogy terjesszem elő a vezetőség beszámolóját Társaságunk 2004 évi szervezeti helyzetéről, fejlődéséről, és a vezetőség javaslatairól szervezeteink korszerűsítésére. Számot adjunk költségvetési helyzetünkről és a 2005 évi költségvetési javaslatunkról.

I. Társaságunk szervezeti életéről

Társaságunk szervezeti életéte stabilizálódás és létszámbeli növekedés jellemzi. Valamennyi fővárosi kerületben és megyében működnek tagozataink, ezeken belül csoportjaink. Működnek és létesülöben vannak elméleti szakmai műhelyeink, tagozataink. Országosan 42 tagozatunk, ezeken belül 23 csoportunk működik. Az ország 164 helységében élnek tagjaink, támogatóink, a "Dialektika"-t rendszeresen olvasó barátaink. Létszámnövekedésünk az elmúlt évben 238 fő volt.

A regisztrált, igazolvánnyal ellátott tagjaink száma: 1 225, közülük a tagdíjat fizetők száma: 1 113.

Az összes igazolvánnyal ellátott tagok, olvasókör tagok száma: 1 552

A "Dialektika"-t rendszeresen kézhez kapók száma: 1 691 (ez utóbbiak között 195 példány jut az egyetemnek, könyvtárak, szakszervezetek, külföldi képviselők, és más intézmények címeire)

Az elmúlt évben létrejött Szlovákiai tagozatunk is 5 fővel, Pozsonyi székhellyel.

Nem hallgathatjuk el, hogy néhány kilépőnk is volt, akik elsősorban idős korukra, betegségeikre és elméleti-politikai érdeklődésük hiányára hivatkozva váltak meg Társaságunktól. Sajnos elhunyt elvtársaink száma is gyarapodott: 2004-ben 33 elvtársunk elhunytáról értesültünk.

Társaságunk 20 tagú országos vezetősége 2004-ben 4 alkalommal ülésezett. Üléseinken fontos elméleti-politikai és szervezeti kérdésekről tanácskoztunk. Több állásfoglalást is hoztunk, melyeket a "Dialektika"-ban közreadtunk. Több politikai akció szervezését támogattuk. Társaságunk képviselőjében számos elvtársunk vett részt külföldi testvérszervezetek rendezvényein.

(folytatás a 3. oldalról)

A jövőről

Talán látható az eddigiekből, hogy a múltira és a jelenre vonatkozó feladatok összefolytak egymással, és tulajdonképpen a jövőre irányulnak. A felvázolt munkának ugyanis éppen az a célja, hogy eredményei összegeződjenek egy kollektív munkával megszerkesztendő *kommunista programban*, amely minimális és maximális, közvetlen és távoli cselekvési célokra oszlik, anélkül hogy helyettesíthetné a szélesebb, népfrejt-jellegű stratégiai és akcióprogramokat.

Úgy gondolom, ezek azok az elvi sarokpontok, amelyeknek elméleti-ideológiai és gyakorlati tevékenységünket meg kellene határozniuk.

Központi elméleti-politikai vitafórumainkon kívül fővárosi kerületi, valamint megyei tagozataink közül is számosan rendeztek helyi vitafórumokat időszzerű témákban. Kiemelendők az 5 kerületi, 11 kerületi, 15, és 18 kerületi, valamint a Békés megyei, Miskolci, Dunaujvárosi, Baranya és Zala megyei tagozatok fórumai.

A Vasas Szakszervezet székházában rendezett ünnepi elméleti tanácskozás kiemelkedő szerepet játszott Társaságunk életében. Reményeink szerint ezt követően a szervezés alatt álló szekciókban folyó műhelymunka előbbre fogja vinni további fejlődésünket.

Említésre méltó eseménye volt Társaságunknak alapító tagjaink fehér asztal melletti összejövele, ahol alkalmunk volt az egymással találkozás öröme mellett, az időszzerű elméleti-politikai kérdésekben való eszmecsere.

Részesei vagyunk a baloldali, haladó civil szervezetek közötti együttműködésnek, összefogásnak. A pápai majd a fővárosi összejövetelek jelezték az ebbeli törekvések irányát. Ezt az együttműködésre törekvést mutatja az a tény is, hogy mai közgyűlésünkre 13 társszervezet képviselőit hívtuk meg.

Elképzeléseink szervezeti életünk további fejlesztésére

Szervezeti életünk fejlődése, taglétszámunk látványos növekedése és várható további emelkedése változtatásokat igényelnek. Meg kell erősíteni az országos vezetőséget és operatívabbá tenni működését. Ennek érdekében felmerült, hogy a 20-25 fős országos vezetőségen belül egy 7-9 fős csapatot hozunk össze, amely havonkénti rendszerességgel ülésezne az évenként 2-3 alkalommal összeülő országos vezetőségi ülések közötti időszakokban. Manapság az események szinte napról napra olyan helyzeteket teremtenek melyeket szükséges leereagálnunk. Egy 20-25 fős vezetőség gyakori összehívása akadályokba ütközik, ezért javasoljuk, hogy a közgyűlés hatalmazza fel a Társaság elnökét egy gyorsan összehívható, haladéktalanul döntést hozó operatív csapat létrehozására. Az elnök és elnökhelyettes mellett hozunk létre ügyvezető titkári tisztséget is. A taglétszám nagyarányú növekedése, a tagozatok összefogása, a "Dialektika" olvasóinak megnövekedett köre, és az adminisztrációs feladatok fokozott követelményei teszik indokolttá ennek a tisztségnek a létrehozását.

Mindezek mellett szükséges, hogy az országos vezetőség minden egyes tagja külön-külön kapjon feladatokat Társaságunk elméleti-politikai munkája, szervezeti tevékenysége, a baloldali és szélesebb demokratikus összefogás szervezése, segítése területein. Tovább kell fejlesztenünk a külföldi társ szervezetekkel fennálló kapcsolatainkat is.

A tagozatok szervezésének, összefogásának jobbítása érdekében a területileg szomszédos megyei tagozatok régiókba szervezését javasoljuk megkezdeni. A régiók leendő vezetői egyben tagjai lennének

a 20-25 fős országos vezetőségnek is. Ezzel a kisebb és gyengébb tagozatok erősödését, taglétszámunk növekedését érhetjük el. Ezeket az elképzeléseket a "Dialektika" előző számaiban már közreadtuk. Javasoljuk, hogy a Közgyűlés hatalmazza fel a vezetőséget az ez irányú szervezői munka beindítására. A fővárosban és a megyékben számos olyan tagozataink vannak, amelyek már ma is megfelelnek elképzeléseinknek. Ilyenek a 3-ik, 5-ik, 11-ik, 18-ik kerületi tagozatok és vezetőik, vagy a Békés-megyei, Dunaujvárosi, Hajdú megyei, Komárom megyei, Pest megyei, Veszprém és Zala megyei tagozataink.

Javasoljuk egy új intézmény létrehozását Társaságunk és tagságunk további megbecsülésének, az egymás iránti bizalom erősítésének segítése érdekében. Hozzuk létre a Marx Károly Társaság örökös tagja, illetve tiszteletbeli örökös elnöke intézményét. A közgyűlés hatalmazza fel a vezetőséget posztumusz, és élők részére emléklap kiadására, arra érdemesnek ítélt elvtársaink részére.

II. A "Dialektika" c. időszaki lapunk helyzetéről

Társaságunk legfőbb összetartó és szervező ereje a "Dialektika" c. folyóiratunk, mely az elmúlt évben 8 alkalommal, átlagosan 1650 példányban jelent meg. Újságunkat Internetes honlapunkon is megjelentetjük. Így olvasóink becsült száma eléri a 6-7 ezer főt. Lapunkat és annak egyes írásait az Internetről többen kinyomtatják és terjesztik. Újságunk egyes számai és cikkei más baráti honlapokon is megjelennek. Így legutóbb győri elvtársaink tették fel honlapjukra újságunk külön kiadását.

A "Dialektika" szerkesztésében, írásainak elkészítésében, a lap postázásában és terjesztésében 224 elvtársunk vett részt az elmúlt esztendőben. A felhasznált társadalmi munkaórák számát országosan 20-25 ezerre lehet becsülni. A központi postázó és terjesztő 10 fős csapat tagjait, akik odaadó társadalmi munkájuk mellett a lap anyagi támogatásában is kivették részüket – név szerint említtem: *Balta Csaba, Finta Gábor; Juhász János, Láng Rózsa, Mecséri Lili, Mihály Albert, Rudas Erzsébet, Salánki László, Siklósi Attila és Zalka Vera elvtársakat.*

Ennek a 10 fős csapatnak a munkáját vállalta magára jelentős részben most egyik elvtársunk, Társaságunk tagja és régi támogatója, aki egyéni vállalkozásának lehetőségeit felajánlva a 775 címzett közül mintegy 600 címre juttatja el a "Dialektika" 1800 példányából 1500-at.

A lap terjesztése alkalmával kiemelkedő teljesítményt nyújtottak tagozataink Budapestén a 3, 5, 6-7, 9-10, 11, 13, 14, 17, és 18 kerületekben. A megyék közül Békés, Fejér, Hajdú, Heves, Pest, Szolnok, Veszprém és Zala megyékben.

Külön kiemelendő a szerkesztőbizottság 13 fős csapatának tevékenysége, amely sokszor viharos elméleti-politikai viták közepette alkotja újságunk egyes kiadásait.

(folytatás az 5. oldalon)

(folytatás a 4. oldalról)

Régi vita folyik, és egyszer-egyszer fellángol, a "Dialektika" elméleti-politikai arculatáról. Egyesek azt szeretnék, ha a Társaság újságja – az Alapszabályunkban a társaságunkra deklaráltaknak megfelelően – marxista elméleti újság lenne. Mások szerint a "Dialektika"-nak az a feladata, hogy a marxista-leninista elmélet terjesztése, fejlesztése és ápolása mellett foglalkozzon az időszzerű politikai témákkal, a Társaságot érintő szervezeti élet kérdéseivel, a baloldali erők összefogásának és mozgósításának témáival. Az az érvelésük, hogy ma Magyarországon a "Dialektika" az egyedüli olyan újság, amely következetes és markáns marxista, kommunista elméleti és politikai alapon tájékoztatja az olvasóit.

Persze, jó lenne egy marxista elméleti folyóiratot is megjelentetni. Ehhez a személyi, szakmai feltételek adva vannak, de anyagi háttérünk nincs. Azonban gondolkodnunk kell, hogy évente egy-két alkalommal egy ilyen marxista elméleti füzet kiadásának az anyagi feltételeit biztosítani kellene.

Ami pedig Társaságunk és a "Dialektika" irányvonalát, arculatát illeti: az első napirendi pont keretében előterjesztett 4 pontos HATÁROZAT-tervezetben fogalmazódott meg.

Tudomásul kell vennünk, hogy a "Dialektika" megjelentetéséért az idevonatkozó törvényes rendelkezések szerint a Közgyűlés által választott felelős kiadóé és felelős szerkesztőé a döntés joga. Tehát a végső döntés a lap egyes számainak kialakításában az ő kezükben van.

Javasoljuk, hogy a "Dialektika" felelős kiadója továbbra is a Társaság elnöke legyen. A felelős szerkesztő személyére a Jelölő Bizottság tegyen javaslatot. A Szerkesztőbizottság többi tagjait az országos vezetőség ülésén válasszák meg.

Külön kell szólni arról, hogy ismétlen pályáztunk az állami költségvetésből 700 ezer forintos támogatásra, fenntartási költségeinkhez. Az eredmény: újabb elutasítás. 2005-ben megismételjük a pályázatot. Amennyiben valamilyen csoda folytán támogatást kapnánk, úgy lehetőség nyílna a "Dialektika" számainak bővítésére és egy új elméleti kiadvány létrehozására.

III. Költségvetésünk helyzete

Társaságunk 2004-es költségvetési számaim előző közgyűlésünk 1 millió 800 ezer forint bevételben és kiadásban határozta meg. Ez a döntés azt feltételezte, hogy a Társaság tagjai közül legalább 1200-an, évi 1500 forint tagdíjat fognak befizetni. Sajnos a befizetők száma elmaradt a várakozástól, az összegbeli várakozásunk sem sikerült.

Pénztárkönyvünk szerint a bevétel 1, 315 970 Ft, a kiadás 1,293 149 Ft, az egyenleg + 22 821 forint.

A bevételek forrásai a 21 fővárosi tagozat 819 109 Ft-jából, és a 20 megyei tagozat 476 703 Ft-jából adódik.

Tehát a tagság összes befizetésének összege: 1,295 852 Ft. A többletet egyéb források nyújtották, így május elseji lap árusításunk, vagy a Kádár-évfordulón kapott adományokból. Egyes Társaságunknak adományozott könyvek árusításából is származtak bevételek.

A kiadások főbb tételei: a "Dialektika" összes költségei: 73%, az adminisztrációs és egyéb költségek: 16%, a helyiség működtetési hozzájárulás: 11%.

A kiadások több mint 2/3-át kitevő "Dialektika" előállítási, postázási és terjesztési önköltségi ára példányonként átlagosan 80 forint. Ez az egy példányra kimutatott átlagos összeg persze csalóka, hiszen mintegy 200 példányt az egyetemek, könyvtárak, intézmények részére, társszervezeteknek, egyes külföldi címzettekhez díjmentesen továbbítjuk, propaganda céljainknak megfelelően.

Az adminisztrációs költségek jelentős részét a meghívók sokszorosítása és postázása, a tagozatokkal és egyes tagjainkkal való levelezési, kapcsolattartási költségek és egyéb adminisztrációs és technikai költségek teszik ki. Példaként említem, hogy a mai közgyűlésünkre is 152 címre postáztunk meghívót, ami természetesen költséggel járt.

Javaslatunk a 2005 évi költségvetésre

A vezetőség javasolja a tisztelt Közgyűlésnek, hogy a 2005 évi költségvetésben ismét 1 millió 800 ezer forint bevételt és kiadást határozzon meg.

Indoklásunk szerint a taglétszám lényeges bővülése reményt nyújt ahhoz, hogy a tagdíjat ténylegesen befizetők száma elérje az 1200 főt. Ehhez az eddigi és jövőbeni adományozók számának és pénzügyi segítségének növekedésére is számítunk.

Javasoljuk továbbá, hogy tagozataink a saját helyi költségeik fedezéséhez szerezzenek szponzorokat, adományozókat. Így a tagok által befizetendő évi 1500 forint a központi költségvetésbe jutna. Eddig ugyanis több tagozatunk a befizetett tagdíj összegének felét magánál tartotta, saját költségeik fedezése céljából.

Elfogadta a tisztújító közgyűlés, 2005. 01. 15-én. (Lásd: Jegyzőkönyvet.)

Ferencz Lajos, Ügyvezető titkár

Tagozatok tagdíj és adomány befizetései 2004-ben

Budapest:

I.	kerület:.....	40.800- Ft
II.	100.500- Ft
III.	188.914- Ft
IV.	5.000- Ft
V.	49.342- Ft
VI-VII.	70.418- Ft
VIII.	2.000- Ft
IX-X.	60.150- Ft
XI.	80.585- Ft
XII.	37.000- Ft
XIII.	54.500- Ft
XIV.	33.200- Ft
XV.	16.800- Ft
XVI.	17.400- Ft
XVII.	12.000- Ft
XVIII.	13.100- Ft
XIX.	24.300- Ft
XX-XXIII.	4.700- Ft
XXI.	6.900- Ft
XXII.	1.500- Ft
Összesen:	819.109- Ft

Megyék:

Baranya m.:	11.800- Ft
Bács m.:	10.460- Ft
Békés m.:	36.600- Ft
BAZ m.:	37.600- Ft
Csongrád m.:	14.800- Ft
Fejér m.:	56.900- Ft
Győr-M-S m.:	7.300- Ft
Hajdu m.:	49.000- Ft
Heves m.:	34.600- Ft
Jász-Nk-Szolnok m.:	33.800- Ft
Nógrád m.:	24.000- Ft
Komárom m.:	11.700- Ft
Pest m.:	104.743- Ft
Somogy m.:	8.000- Ft
Szabolcs m.:	1.500- Ft
Tolna m.:	1.000- Ft
Vas m.:	(Új szervezés).....	-
Veszprém m.:	9.500- Ft
Zala m.:	16.400- Ft
Külföld:	7.000- Ft
Összesen:	476.703- Ft
Mindösszesen:	1 295.812- Ft

(folytatás a 2. oldalról)

6. A vezetőség fogadóórák és telefoni ügyelet bevezetését fogadta el, melyet a "Dialektika"-ban folyamatosan közzé kell tenni. (Vezetőségi ülések, szerkesztőbizottsági ülések és központi fórumok időpontja. Telefonügyelet: Ferencz Lajos 06-20 553 53 04 naponta /szombat és vasárnap kivételével/ 18 óráig.)

7. A vezetőség áttekintette a 2004. évi tagdíjfizetésről szóló kimutatást, valamint a 2005 év első 6 hetében történt befizetések és kiadások helyzetét. Ez utóbbi esetben kedvező tendenciaként köszönettel értékelte az eddigi 199 fő befizetésének tényét. Kedvezőnek ítélte az ez évben a Társaságba belépő 114 új taggal bővülést, a kiadott tagsági, támogatói, olvasóköri igazolványok 1 591 számát.

8. A vezetőség elfogadta a Munkáspárt budapesti küldött-értekezletének Társaságunkkal kapcsolatban nyilvánosságra hozott Allásfoglalására adandó válaszlól az Allásfoglalását. Az Allásfoglalást megküldi a Munkáspárt budapesti elnökségének, "A Szabadság" szerkesztőségének. Közzé kell tenni a "Dialektika" következő számában.

9. A vezetőség elfogadta Komárom megyei tagozatunk meghívását Komárom város felszabadulásának 60. évfordulója alkalmából tartandó megemlékezésre.

A Társaság vezetőségét Szilágyi László vezetőségi tag fogja képviselni.

Jelen határozatot a "Dialektika" következő számában közzé kell tenni.
2005. 02. 12.

Marx Károly Társaság Vezetősége

ÁLLÁSFOGLALÁS

Elfogadta a Munkáspárt budapesti küldöttértekezlete 2005. február 5-én

1. A Marx Károly Társaság lapjában, a Dialektikában, a Marx Károly Társaság ülésein számos alkalommal vitatkoznak a Munkáspárt politikájáról, a Munkáspárt testületeiről, a Munkáspárt vezetőiről. Az utóbbi időben több alkalommal jelentek meg a Munkáspártra és vezetőire nézve sértő, tartalmukban valótlán cikkek. Ezeket az írásokat úgy tekintjük, mint a párt belügyeibe való durva beavatkozást, mely sérti a szervezeti szabályzat normáit.

2. Felhívjuk a Marx Károly Társaságban tevékenykedő párttagjainkat, utasítsák el az ilyen vitát, lépjenek fel az ilyen tartalmú írások megjelentetése ellen. Amennyiben a lap tartalmában nincs azonnali változás, anyagiakkal ne támogassák a megjelenését.

3. Felkérjük az érintett kerületek párt-szervezeteit, elnökeit, elnökségét, alapszervezeteit, hogy a II., III., VI., XVIII. Kerületben tagjaikkal szemben személyes beszélgetésen tisztázzák: munkáspárti tagként vagy Marx Károly Társaság-beli tisztségviselőként kívánnak-e politikai tevékenységet folytatni.

4. A fenti kerületekben párttagként nyilvántartott Rozsnyai Ervin, a társaság elnöke, Ferencz Lajos ügyvezető titkár, Kardos Péter, Farkas Péter, Harangozó Ferenc, Morva Tamás elnökségi tagok tollából, előadásában konkrétan is tetten érhető ilyen pártunknak ártó, szervezeti szabályzatot sértő tevékenység.

5. Kérjük a Marx Károly Társaság vezetőit, eredeti céljukkal, a marxizmus tudományos feldolgozásával foglalkozzanak, azzal segítsék a Munkáspárt – mint a magyarországi egyetlen marxista párt – politikai törekvéseinek a megvalósulását.

Ez az állásfoglalás jusson el a Marx Károly Társasághoz, jelenjen meg A Szabadság újságban.

Válasz a Marx Károly Társaság elleni vádakra

A Munkáspárt lapjában megjelent "Állásfoglalás" kifogásolja, hogy a Társaság ülésein "számos alkalommal vitatkoznak a párt politikájáról", "a Munkáspártra és vezetőire nézve sértő, valótlán tartalmú cikkek" jelennek meg a *Dialektikában*. Arra szólítja fel a társaságban tevékenykedő párttagokat, "utasítsák el az ilyen vitákat, lépjenek fel az ilyen tartalmú viták ellen", s "amennyiben a lap tartalmában nincs azonnali változás, anyagiakkal ne támogassák a megjelenését". Ez nyílt ultimátum egy pártoktól független, önálló társadalmi szervezetnek.

A Marx Károly Társaság alapvető feladatának tekinti a marxista eszmék hirdetését és terjesztését, védelmét és alkalmazását. Időszerű ideológiai, társadalmi és politikai kérdésekben a marxizmus szellemében foglal állást. Meggyőződésünk, hogy legjobban ezzel segíthetjük a magát marxistának nevező Munkáspárt eredeti céljait és törekvéseit is.

Minden alapot nélkülöz az a gyakran hangoztatott képtelen vád, hogy ellenségei vagyunk a pártnak, s a szociáldemokrácia és a szocialista párt szekerét toljuk, a Munkáspártot szét akarjuk verni. Mi önálló és erős kommunista pártért harcolunk és dolgozunk. Nem hiszünk azonban abban, hogy "egymagunkban vagyunk erősek". Elvi alapokon bíráljuk a szociáldemokrata ideológiát és a neoliberális gazdaságpolitikát. A fenyegető fasiszta veszéllyel, a hatalomra törő antikommunista szélsőjobboldali-jobboldali politikai erőkkel szemben ugyanakkor szükségesnek tartjuk a széles összefogást minden demokratikus és antifasiszta erővel.

Állásfoglalásaink nem mindig és nem mindenben tetszenek a Munkáspárt egyes vezetőinek. Nem tetszett, hogy bíráltuk a Munkáspárt elnökének a "jó kapitalizmusért" lelkesedő nyilatkozatait. Azzal sem érthettünk egyet, hogy a készülő pártprogram irányelvei "a marxista alapokat más társadalomtudományi irányzatok módsze-

rével és szemléletével" javasolták egyesíteni. Vitába szálltunk azzal az állásponttal, hogy Magyarországon egyáltalán nincs jobboldali-szélsőjobboldali veszély, ezzel csupán a szocialisták és liberális értelmiségiek riogatnak. Nem hallgattuk el kritikánkat, amikor a Munkáspárt vezetője több kérdésben együtt haladt a szélsőségesen antikommunista jobboldallal: nyíltan együttműködött a Fideszrel és a polgári körökkel a kórház-privatizáció elleni aláírásgyűjtés idején, nyilvánosan köszönetet mondott Orbán Viktornak, aláírta a Fidesz politikai céljait szolgáló petíciót, előrehozott választásokat követelt, a népszavazáskor demonstratívan állást foglalt a jobboldal által követelt kettős állampolgárság kérdésében.

A jobboldali-szélsőjobboldali veszéllyel kapcsolatban az elnök kijelentette: feleslegesnek tartja a Marx Károly Társaság aggodását, és nem kér belőle. A legutóbbi kongresszus előtti "vitázáró" cikkében azzal vádolta a Társaságot, hogy "folyamatosan támadja a pártot", "támad, vádol, gyalázkodik", "a Munkáspártot akarja tönkretenni". Ezekre a súlyos, alaptalan és igaztalan vádakra sem *A Szabadságban*, sem a Kongresszuson nem volt módunk válaszolni.

A marxista elméleti munkára vonatkozó javaslatainkat az elnök így intézte el: "van-e, akik Marx nevével elmúlt korok régi válaszait akarják ránk erőltetni". Ez nem igaz. Mi nem "régis idők régi válaszait" akarjuk a pártra erőltetni, a mai kor mai kérdéseire kerestünk és keressük valóságos marxista válaszokat. A marxista elméleti munkához a vita és bírálat szabadságára van szükség a pártban. Nem elég a hangzatos felhívás, hogy "ne szégyelljünk lemenni a pincébe, és onnan felhozni Marxot, Lenint". Mi eddig sem a pincében tartottuk, hanem olvastuk, tanulmányoztuk, igyekeztünk alkotóan alkalmazni a marxizmus klasszikusait. Nem rajtunk múlt, hogy a pártban nem folyik marxista elméleti

(folytatás a 7. oldalon)

Nyilatkozat

Alulírottak, a Munkáspárt tagjai, a Marx Károly Társaság választott tisztségviselői, visszautasítjuk a társaságunkat és személyünket érintő, kommunista önértéktünk durván sértő vádakat és rágalmakat. *A Szabadságban* megjelentetett *Állásfoglalás* a "párt ellenségeiként" bélyegzett meg, a pártból való távozásra szólított fel, illetve a pártból történő kizárással fenyegetett meg bennünket.

Kommunista meggyőződésünkben következik, hogy ha pártunk politikájában és munkájában hiányosságokat láttunk, ezekre felhívjuk a figyelmet, és kiküszöbölésükre javaslatokat tegyünk.

Ezt elsősorban pártfórumokon, s amíg lehetőségünk volt rá, a KB ülésein, pártaktívákön, munkabizottságokban, taggyű-

léseken tettük, de sajnos kevés eredménnyel. Nem fordultunk a polgári sajtóhoz, sem szociál-liberális, sem jobboldali médiához. Elvi kérdésekben marxista fórumokon szólunk.

Sem a pártból kilépni, sem a Marx Károly Társaságban viselt tisztségeinktől megválni nem szándékozunk. Kommunistaként kívánunk dolgozni továbbra is mind a Munkáspártban, mind a Marx Károly Társaságban ugyanazért az ügyért – a marxista munkásmozgalom megújulásáért. A szervezeti szabályzatban biztosított jogaink gyakorlásának korlátozását, a kollektív felelősségre vonással és kizárással való fenyegetést törvénytelennek, a szervezeti szabályzattal ellentétesnek tartjuk.

Nyilatkozatunkat elküldjük a Munkás-

párt Központi Bizottságának és elnökségének, valamint *A Szabadságnak*, ahol az ellenünk irányuló rágalmak és fenyegetések megjelentek. Mivel eddigi tapasztalataink alapján nem látjuk biztosítva, hogy válaszukat *A Szabadság* közölni fogja, a *Nyilatkozatot* a *Dialektikában* jelentetjük meg

Rozsnyai Ervin, a Marx Társaság elnöke

Wirth Ádám, elnökhelyettes
Ferencz Lajos, ügyvezető titkár

Farkas Péter, vezetőségi tag
Harangozó Ferenc, vezetőségi tag
Kardos Péter, vezetőségi tag
Morva Tamás, vezetőségi tag

Budapest, 2005. február 12.

(folytatás a 6. oldalról)

munka és nincs pártoktatás. Hogyan han-
gozhatott el, s maradhatott válasz nélkül,
egy önmagát "egyedüli marxistának" neve-
ző párt legutóbbi központi bizottsági ülésén,
hogy "nincs itt szükség marxizmusra"?

A Munkáspárt vezetője által *A Szabad-
ságban* alkalmazott cenzúrát most megkí-
sérlik kiterjeszteni a *Dialektikára* is. Az
állítólagos többségre, többségi szavazással
elfogadott párthatározatokra hivatkozva
próbálják elnémítani a vitát és bírálatot.
Meghatározó jelentőségű elméleti és poli-
tikai vitákat azonban nem lehet többségi
határozattal eldönteni. Marx és Engels éle-
sen bírálták a "gothai program" elvi hibáit,
annak ellenére, hogy a németországi szo-
ciáldemokrata munkáspárt kongresszusa
azt megszavazta. A revizionista oportuniz-
mus és a "baloldali kommunizmus" ellen
Lenin fellépett akkor is, amikor kisebbség-
ben volt a párton belül. A Kongresszus '89-
en a többség megszavazta a párt likvidálá-
sát, és csak egy kisebbség szavazott ellene.
A tagság mégis újjászervezte a pártot.

Hamis az olyan szemlélet, hogy "a vita
gyengíti a párt egységét". Minden vita le-
hetetlenné válik, ha az érvelő vitát kiát-
kozással helyettesítik. Elvi álláspontunk ki-

fejtésére, érvelő vitára egy ideje gyakorla-
tilag csak a *Dialektikában* volt lehetőse-
günk. Most arra szólítják fel a *Dialektika*
olvasóit, hogy "utasítsák el a vitákat", s ha
nem lesz "azonnali változás" a *Dialektika*
tartalmában, "anyagiakkal ne támogassák
a megjelenését". Vajon kinek áll az érde-
kében, hogy megfojtsa az egyetlen marx-
ista vitafórumot? A *Dialektikát* a közel
kétezres olvasótábor, párttagok és párton
kívüli kommunisták támogatása tartotta el
mindaddig, és fogja eltartani a jövőben is.
Elnémítani ezt a marxista fórumot nem fog
sikerülni senkinek. Mind a Marx Károly
Társaság, mind a *Dialektika* maga eredeti
céljainak szellemében, a marxista mun-
kásmozgalom szolgálatában folytatja tevé-
kenységét. Nem tőlünk kell védeni a Mun-
káspártot, hanem azoktól, akiknek vezeté-
sével a párttagság létszáma egyharmadára
zsugorodott, szavazóinak kétharmada el-
pártolt. Mi szeretnénk megállítani és vizs-
szafordítani ezt a folyamatot. Ha bíráljuk a
Munkáspárt politikájának bizonyos voná-
sait, érte haragszunk, nem ellene.

Budapest. 2005. február 12.

**A Marx Károly Társaság
vezetősége**

Olvasói levél

Kedves Elvtársak!

A Marx Károly Társaság tagjaként
meghívót kaptam Rozsnyai Ervin elvtárs
előadására. A várt előadás helyett a napirendet
megváltoztatták, és hosszú politikai vita
zajlott a Társaság és a Munkáspárt viszony-
járól. Helytelennek tartom a napirend
ilyen megváltoztatását. A felszólalások
alapján úgy vélem, nem én voltam az egyet-
len, aki csalódott volt.

Azt semmiképpen nem állítom, hogy a
vita nem volt érdekes, sőt, ha nem az elő-
adásra, hanem politikai vitanapra invitál-
tak volna, akkor fel is szólaltam volna. Így
viszont úgy éreztem, hogy becsaptak, mert
az engem érdeklő előadásra mentem el.

A felvetett politikai kérdéssel kapcsola-
tban véleményem a következő. A Marx
Károly Társaság marxista-leninista csoportosulás.
A Munkáspárt baloldali szocialista
párt, nagyjából hasonló a németországi
Demokratikus Szocializmus Pártja (PSD)
párthoz. Az a párt azonban jó politikát foly-
tat, kapcsolatai vannak a tömegekkel. A
Munkáspárt politikája katasztrofális. A párt
sem az MSZP-vel, sem a FIDESZ-szel
szemben nem tudott alternatívát nyújtani a
tömegeknek. Azzal, hogy folyamatosan tá-
madja az MSZP-t, sok támogatót elvesztett.
Más bajok is vannak. A Munkáspárt
tömegbázisa sajnos természetes úton is
csökken. Nem találja meg az utat a fiatal-
ság felé, az idősebbek pedig lassan ott-
hagyják e világot. A diktatórikus vezetés
sem túlságosan szimpatikus. Amikor bekö-
vetkezett a rendszerváltás, az MSZMP tag-
sága három részre vált: egy része továbbra
is kommunistának vallotta magát, és az
is maradt, akár belépett akkor az új
MSZMP-be, akár nem; egy része a továb-
biakban szociáldemokratának vallotta

magát, és az MSZP-vel tartott; egy másik
jelentős részéről kiderült, hogy a piros
könyvecskére csak karrierizmusból volt
szüksége, és azonnal jobbfelé fordult.

Az igazi vesztes az első csoport volt.
Az évek során az új MSZMP-ben is kiala-
kult a marxista és a baloldali szociáldemo-
kratá szárny, és az utóbbi győzött. A ve-
reséggel együtt jár a megosztódás, a viták
a miérettel kezdődnek, majd hatalmi harc
kezdődik, az elvek háttérbe szorulnak. Jön
a rend iránti vágy, és kialakul a diktatúra a
párton belül. Ez játszódott le a Munkáspárt-
ban.

Egy hozzászóló azt mondta, hogy Thür-
mer nélkül nincsen Munkáspárt. Ezzel elis-
merte a "vezér"-t. A marxizmus nem tag-
adja a vezető személyek jelentőségét, ők
azok, akik felismerik az adott helyzetben a
szükséges teendőket, és eszerint is csele-
kednek. Sajnos, a Munkáspárt vezetője nem
ilyen. Nem látja, hogy az adott történelmi
helyzetben mit kellene cselekedni. Felve-
tődött bennem az a kérdés, hogy kell-e ilyen
párt? Ha így halad, hamarosan eltűnik.
Előttünk az osztrák KP példája, amely a
pártvezetés "eredményes" és behódoló poli-
tikája következtében ma már csak jelen-
tételen pártocská, amelynek egy-két hely
kivételével (ilyen pl. Graz) alig van töme-
gázisa. Közben dül a vita a párton belül, a
kritikát igyekeznek elfojtani, akárcsak a
Munkáspártban. Az osztrákok ebben már
a Munkáspárt előtt járnak. Ők képviselik a
Munkáspárt szomorú jövőjét.

Billes Ferenc

(A grazi pártszervezet az országos el-
nökség politikájával ellentétes, marxi-
lenini program alapján ért el kimagasló
eredményeket a tartományi választásokon
– a szerk.)

A baloldali összefogásért

(Amire a történelem tanít)

A Munkáspárt újabb belső vitája, vala-
mint a jobboldallal való hallgatólagos és
nem is annyira hallgatólagos együttmű-
ködése, a párton belül és a baloldalon aggo-
dalmat, értetlenséget keltett.

Ugyanis a szövetségi politika, a mun-
kásmozgalom egységtörekvése, összefoga-
sa a haladó erőkkel a marxista munkáspár-
tok egyik sarkalatos elve volt és lesz a kapi-
talista társadalmi viszonyok között. A
marxizmus, a munkásmozgalom kezdettől
felvette a harcot a nacionalizmus, a popu-
lizmus, a faj- és népi elméletek, mozgal-
mak, a faszizmus ellen. Riadót fújt a fasiz-
mus megjelenésekor, amely a veszély lebe-
csülése és a baloldali összefogás gyenge-
sége miatt, a kapitalista hatalmak asszisz-
tálásával borzalmas tetteket hajtott végre.
Ez súlyos történelmi tanulság! Hát hiába
vált egyértelművé, hogy a fővesztély, a fő
ellenség mindenkor a szélsőjobboldal, il-
letve rohamcsapata a faszizmus, valamint a
rokkonézeteket bátorító, elnéző, populista
jobboldal? A történelem bizonyítja, hogy
ezekkel az erőkkel, pártokkal sohasem le-
het semmiféle együttműködés, egyetértés,
bármilyen csalfa támogatást is fejeznek ki
a dolgozó osztályok felé!

Egyértelmű, hogy a FIDESZ durva ka-
pitalista ideológiai, szervezeti behatolást
hajtott végre a dolgozó osztályok soraiba, és
igyekszik befolyást szerezni és eltéríteni
őket az igazi érdekeikért folytatott harctól.
Ők tanultak a történelemből! Aki ezt nem
látja, nem érti az vagy vak, vagy nem marx-
ista, nem baloldali. Ugyanakkor persze nem
nélkülözhető az MSZP politikájának ke-
mény bírálatát sem!

Magyarországon tehát a jelenlegi és a
várható politikai, társadalmi mozgás meg-
követeli a szövetségi politika kiemelt, elvi
kezelését. Igényli – a történelmi tanulságok
alapján is – a termékeny szabad vitát, elem-
zést, döntést a Munkáspártban és a baloldali
politikai-társadalmi szervezetekben. A
munkásmozgalom igazi nagy vezetői a pár-
ton, a mozgalmon belüli nyílt tisztázó viták
hívei voltak. Ha a vita a tekintélyvel, csal-
hatatlanság keltésén, sértődöttségen ala-
puló, hamis, félremagyarázó nézeteken
csúszik el, az nem a Munkáspárt erősödését
fogja eredményezni. Mindez – úgy, mint
korábban több esetben – súlyos zavart kelt
a tagságban, s értékes tagokat, erőket veszít-
het a párt. Ez a marxista baloldalnak nem
érdeke! Sajnos a pártvezetés nem tudja,
vagy nem akarja felismerni, hogy a tagság
és a szimpatizánsok zöme felismerte a jobb-
oldali veszélyt!

Felelőssége minden baloldalnak, hogy
minderre felhívja a Munkáspárt vezetőinek,
tagságának figyelmét. Gondolják meg jól,
hogy a jobboldallal való bármilyen együtt-
működés, az ezzel egyet nem értő kire-
kesztése, kizárása, vagy az elvi, tartalmas
vita oldja-e meg a kérdést, teremt tisztán-
látást, helyes és megfelelő, marxista, bal-
oldali szövetségi politikát, elhatárolódva a
jobboldallal való mindenféle együttmű-
ködéstől!

Tóth Lajos

nyugállományú vezérőrnagy,
a Munkáspárt volt alapító tagja

Sztálin történelmi szerepe

Sztálin J. V. (grúz eredeti neve Dzsugasvili) születésének 125. évfordulóján ismét fellángoltak megítélése körül a viták – ahogy az mindig lenni szokott a történelmet formáló nagy személyiségekkel. A vélemények megoszlanak, osztályhovatartozás, világnézeti és politikai meggyőződés szerint.

Sztálin a forradalmi munkásmozgalom lenini gárdájának kiemelkedő alakja volt. A grúziai Goriban született, felmenői jobbagyok, apja cipész munkás. A tifliszi (mai nevén Tbiliszi) görög-keleti papi szemináriumban viszonylag magasabb fokú képzésben részesült, de marxista tevékenységéért kizárták. 1898-ban csatlakozott az illegális Szociáldemokrata Munkáspárt grúz csoportjához, aktív forradalmi tevékenységéért ötször száműzték Szibériába. Az 1912-es prágai pártkonferencián a mensevik opporunistáktól elhatárolódó bolsevikok központi vezetőségének tagja lett. Részt vett a párt nemzetiségi politikájának elméleti kimunkálásában; A "Marxizmus és nemzeti kérdés" c., 1913-ban írt műve, melyben cáfolta azt a nézetet, hogy a kulturális önállóság pótolhatná a nemzeti autonómiát, a forradalmi marxista álláspont egyik alapja e kérdésben. Az 1917-es oroszországi februári polgári demokratikus forradalom után, a lenini "Áprilisi Tézisek" szellemében, ő terjesztette elő a bolsevik párt VI. kongresszusán a Központi Bizottság beszámolóját és a forradalom továbbfejlesztésére irányuló terveit. Az Októberi Szocialista Forradalmat követően a nemzetiségi ügyek népbiztosa, a katonai bizottság tagja, az intervencióban és polgárháborúban több frontszakaszon a fegyveres harcok irányítója. A békekötésért, majd a szocialista építés kibontakoztatásért vívott belső vitákban a trockistákkal, az ún. "baloldali kommunistákkal", a jobboldali elhajló értetlenekkel szemben a lenini útmutatásokat érvényesítette. Lenin betegségének előrehaladtával, 1922 áprilisától, ő töltötte be a párt Központi Bizottságának főtárhelyi posztját, 1953-ban bekövetkezett haláláig.

Sztálin elhallgathatatlan történelmi érdemei közé tartozik a korszerű iparosítás, a mezőgazdasági szövetkeztetés elindítása a meglehetősen elmaradott Oroszországban, a népjólét és kulturális színvonal emelése, Oroszország népeinek egyenjogú, szovjet típusú szövetségbe való tömörítése, az a páratlanul gyors fejlődés, amely az országot világhatalommá fejlesztette. Ügyes, rugalmas külpolitikával a Szovjet-

unió nemcsak kiállta a Nagy Honvédő Háború emberfeletti próbáját, hanem segítette majd minden kontinensen a népi demokratikus, szocialista és nemzeti demokratikus forradalmak kibontakozását, a szocialista világrendszer kiépítését.

Sztálin megértette és máig ható érvénynyel alkalmazta a népfrontpolitikát, hangsúlyozva az átmeneti formák szerepét, a tartós békéért folytatott antifasiszta az imperialistaellenes küzdelem elsődrendű stratégiai fontosságát. Nem elsősorban a sztálini vezetés felelőssége, ha e történelmileg új korszakot nyitó kísérleteket nem tudták mindenütt eredményesen megvédeni és továbbfejleszteni.

Ez nem azt jelenti, hogy Sztálin ne követett volna el súlyos következményekkel járó politikai hibákat, különösen a mozgalmi demokrácia és a kollektív vezetés terén, a szocialista törvényesség megsértésével, nemegyszer az ideológiai-elméleti munka sajátosságainak szem elől tévesztésével. Mindez kezére játszott az "újító" reformistáknak-revizionistáknak abban, hogy félrevezessék és megingassák a nemzetközi forradalmi mozgalmat, a kommunista pártok és szövetségeik egy részét, átmeneti vereséget mérjenek a mozgalomra.

Tanulva a kudarcokból, a marxista-leninisták már eddig is sokat tettek mind e hibák kijavításáért, mind pedig a hruscsovi-gorbacsovi utódok likvidátori rombolásainak helyrehozataláért. Nagy figyelemmel kísérjük a konstruktív vitákat és kísérleteket, amelyek a világ valamennyi táján az új megoldások keresését kísérik. Figyelmet fogunk fordítani annak a Sztálin munkásságát értékelő tudományos tanácskozásnak az eredményeire is, amely december 19-20.-án zajlott le Moszkvában a Lomonoszovról elnevezett állami egyetemen, Oroszország Tudományos Akadémiájának és az Akadémia Filozófiai Intézetének rendezésében, felelős kommunista pártvezetők és marxista társadalomtudósok részvételével.

Örömmel láttuk, hogy a Marx Károly Társaság testvérszervezete, az oroszországi szocialista orientációjú kutatók tömörülése (RUSZO) is résztvett ebben a munkában. Mihelyt megjelenik a tanácskozás anyaga, beszámolunk róla, és igyekszünk saját munkánkban is hasznosítani a tanulságokat.

Sz.A.

HATVAN ÉVE SZABADULT FEL A BUDAPESTI GETTÓ

A budapesti gettó felszabadulásának hatvanadik évfordulója alkalmából a Dohány utcai zsinagógában emlékeztek, ahol a legfőbb állami méltóságok mellett a közélet számos szereplője is megjelent. A rendezvényen a gyakran egymással élesen szembenálló politikai erők képviselői egysegesen hajtottak fejet az áldozatok emléke előtt.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök beszédében hangsúlyozta: "nem engedünk felejteni, és nem engedjük átírni a történelmet".

Valerij Muszator orosz nagykövete emlékeztetett a Vörös Hadsereg felszabadító harcára és hangsúlyozta, hogy *Oroszország ma is elítéli a fajgyűlölet minden formáját...*

Fröhlich Róbert főrabbi kijelentette: "az antiszemitizmus nemcsak a zsidók elleni támadás, hanem megszégyeníti azt a társadalmat is, amelyik a gyűlöletkeltést eltűri."

Schweitzer József ny. országos főrabbi hangsúlyozta, hogy "Bennünket a Vörös Hadsereg szabadított fel és ezt soha el nem felejthetjük, meg nem tagadjuk".

Olvasói levél

Lidice, Oradour és Falludza

Az iraki Falludza elleni amerikai ostrommal az amerikaiak ugyanúgy megcsúfolták az emberi civilizációt, mint 1942-ben a németek. A tudósítások képillusztrációin láthatjuk a romhalmazt, az utcákon a temetetlen halottakat, a segítségért hiába könyörgő betegek százait. A város látványa felidéz Lidicét, a csehországi falut, amelynek lakosságát kiirtották (miközben a tömeggyilkos náci katonák emlékül amatőr fotókat készítettek) és a franciaországi Oradourt, ahol a templomba terelt, bezárt és felgyújtott tömeget megtorlasként tüzhallállal büntették.

Az iraki háború kezdetén az amerikai vezetők nyomatékosan állították, hogy a hadműveletekben kímélni fogják a lakosságot. Ezt nyilván az arab világ megnyugtatására tették. Hogy mit tartottak meg az ígéretükből, azt a világsajtó hiteles fényképei tanúsítják.

Az irakiak többsége megszállóknak tekinti az amerikaiakat és szövetségeseiket, szabadságharcosoknak az úgynevezett "terroristákat".

Gáspár István
Mezőkövesd

Vincze Attila Tamás fiatal író a holokauszt borzalmairól, emberségről és embertelenségről, túlélésről és újrakezdekről dolgoz fel igaz történeteket. A regény egyik szereplőjét, a tábor orvosát,

dr. Klopfer Ferencről mintázza, aki egyébként *Kertész Imre* "Sorstalanság" c. Nobel-díjas művében is szerepel. A doktor feljegyzéseit leánya, *Katz Katalin* őrizte meg.

Lejegyzett történetek dr. Klopfer Ferenc tollából

(Részletek)

"Amit apa leírt, semmi azokhoz a borzalmakhoz képest, amik ott megtörténtek."

Katz Katalin

"1. 1944 május 22.-én indultunk Felsővisóról, korán reggel; ez volt a harmadik transzportvonat a kb. 12-15 000 lelket számláló gettólakosság elszállítására. A mi vonatunk 60 vagonból állott. Abban a vagonban, ahová én kerültem, vagy 15 orvos volt családtagjaikkal; egy kisebbik hányada a vagonlakóknak egyszerű mármarosai zsidókból állott. Kb. 65 személy zsúfolódott a marhavagonban. Éjjeli elhelyezkedés körüli veszekedések, kínlódás a szomszédokkal, mert a zárt vagonba nem engedtek vizet bevinni, csak egyszer a 60 órás utazás alatt, kínszenvedés a szükségleteink elvégzése körül, rémületérzés a Németországban elkövetkezendőkre gondolva, rettegések a velünk hozott, titkos rejtekekre helyezett pénz miatt, a német katonák zsarolása a vagonablakon keresztül – ez töltötte ki az időt, míg Lengyelország gyönyörű tájain haladtunk át.

Május 24-én délután 6 óra tájban érkezünk Auschwitzba. Vonatunkat nem engedték meg be az állomásra. Döbbenet néztük a már messziről látszó lángoló valamit, a krematóriumot, egyikünk sem merete hangosan kimondani, amit gondolt, hogy ez vár ránk. Már erősen sötétedett, amikor Auschwitz egyik külvárosában, Birkenauban, megállott végre a vonat. Az ablakon kinézve, fegyencruhás zsidókat láttunk, és én őszinte megkönnyebbülést éreztem: tehát talán mégsem krematórium...

2. Kiszálltunk. Férjet feleségtől, anyát gyermekétől elszakítottak, külön csoportokba állítottak. Minden csomagot ott kellett hagyni. Öregek balra, munkaképesek jobbra mentek. Balra az út állítólag a krematóriumhoz vezetett. Egy középkorú ügyvéd, aki láthatólag mindenképpen előnyt akart szerezni magának, odasiétt az egyik SS-hez, és bicegve előadta, hogy a világháborúban megrokkant. Vita nélkül elhitték neki, balra küldték. Láttam, amint nagy elégedetten elbiceg a krematóriumba indulók csoportja felé.

Nem volt velem a családom. Milyen megkönnyebbülés volt ez, szóban le sem írhatom.

3. Beesteledett. Ott állt a férfiak csoportja a sötétben, fegyveres SS-katonák között. Orvosok a csoport elején. Mi lesz velünk? Néma csöndben álltunk. A krematórium lángja pokoli fényt küldött az ég felé. Egyszer csak velőtrázó sikoltások távoli borzalmas hangzavara töri át az éji csendet.

Az iszonyatos hangok két percig hallatszanak, aztán fokozatosan elhálnak, közvetlenül utánuk vagy 8-10 lövés hangzik. Utána csend. Mi volt ez? Ma sem tudom. Kb. negyedóra múlva megisméltődött ugyanez. Mi halálos csendben álltunk. Mit gondoltunk? Egyikünk sem szólt a másikhoz. De mit gondolhattunk? El voltam készülve a halálra. Éjjelig állhattunk ott, akkor elindultunk mi is. Közeledtünk a lángoló pokol kapujához. A sötétben botorkáltunk, igen gyéren voltak a villanyok. Megkérdeztem egy mellettem elhaladó fegyencruhás, tehát már bennfentes zsidót: hova visznek minket? Németül felelt: "Sterben", mondta, vagy valami ilyesmit. Már mindegy, apatikus voltam. És ekkor bevittek a fürdőbe, ahol a szörnyu nyiratkozás volt, minden ruhánk utolsó és esetleg még elrejtett értékeink elvétele után csak a cipőnket magasan a kezünkben tartva kellett belépünk a fürdőbe. Mit tagadjam, mindenek ellenére nagyon élveztem a fürdőt, és ha gondoltam is arra, hogy kémiai okokból, ha szappanfőzés szempontjából, jobb, ha szörnyen a hulla és tiszta, mégis kicsit megnyugodtam: úgy látszik, a zsidó fegyenc azt mondta: "scheren" (megnyírni), ezt értettem én "sterben"-nek (meghalni)...

4. Másnap reggel lett, mire végeztünk a fürdővel. Irtózatosan álmosak és fáradtak voltunk, dideregve álltunk új fegyencruhánkban a hideg hajnalban a fürdőépület előtt. És órákig hagytak itt állni. Láttuk a munkába vonulókat, női csoportokat is. Mellettünk néha SS-katonák csoportjai vonultak el, ugató, csaholó, láncon tartott hatalmas véredek falkájával. Délfelé járhatt az idő, amikor beteltek egy barakkba. Ezer ember került egy barakkba, amely állítólag 600 személy befogadására készült. Nagy fatespik jelentették az ágyakat. Úgy festett minden, mintha a legcélszerűbben lenne berendezve ahhoz, hogy elgázosítás után a hullákat elégezzék, vagy a nagy tepsikben elszállítsák. Egy ilyen fatespiben három ember helyezkedhetett volna el, de 7-9 embert zsúfoltak egymás mellé, úgy-hogy csak egyik oldalukon feküdhettek. Kis kávékaptunk kenyérrel – nem volt fontos a halálos aggodalom mellett. De a fáradtságtól este mégis elaludtunk, én a földön, mert a fatespiben nem tudtam helyet kiveredni – és másnap mégis megkönnyebbülve ébredtem, áldva az Urat, hogy életben tartott ismét.

5. Egyes barakkok lakóinak számot tetoválták a karjukra. Ezek munkába mentek, mondták. Mi nem kaptunk tetovált számot. Azt mondták: mi Buchenwaldba

megyünk. Ezt olyan titokzatosan mondták, hogy azt hittem, fakoporsót értenek alatta (Buchenwald – bükkfaerdő). Azt is mondták, hogy facipőt kapunk ott mindannyian, és ezen a címen a ránk felvigyázó lengyel kápók elszedték bőrcipőinket, adtak érte kenyeret, vagy néhány cigarettát, vagy semmit, vagy ütleget – ahogy jött. Megint elfogott a halálos aggodalom. Barakkunk előtt utakat építettek, kőhalmok, nagy motoros hengerek állottak ijesztően várakozva, az utak még el nem készült része fel volt ásva mélyre – miért? Mindenfelé a barakkok körül mély árkok, gödrök, medencék voltak kilásva – miért? Súlyos tömegek temetői lehetnek csak ezek az utak, gödrök. Meggyötörten néztem – féltem... És ebből a szörnyu auschwitz-i táborból egy reggel elindítottak, és én ismét megkönnyebbültem.

6. Buchenwaldba érkezünk. A szörnyű sötétben leszállítottak a vonatról, korbáccsal, bottal siettetve. Este 11 óra lehetett. Egy helyen láttuk a megvilágított kiírást: "Weg nach Karachow". Mit jelent? Egyesek azt mondták, Karachow – pusztulás, mások szerint egy tényleg létező helység neve. Akkor este mindenesetre nagyon rejtelmesen hatott. Egy 4-5 méter magas emelvényen, messziről láthatóan, összefogozva állt négy-öt ember. De valahogy kisebb volt minden méretük a normális emberekénél. Furcsa sziluetjük volt: az egyik kövérkés, nagy pocakkal, a másik sovány, magasabb – de mindegyik csak kb. háromnegyede a természetes életnagyságnál. Mintha kiaszott múmiákat állítottak volna oda elrettentő például. Később kiderült, hogy tényleg elrettentő figurák, a pocakos egy pap volt, mellette egy zsidó, majd két másik "aszociális elem" szoborsorozata, amint egymásba karolva álltak egy kapu-emelvényen, mintegy a tábor kapu díszeként. Másnap a cinikus feliratot is olvashattuk, ami akkor készült, amikor még csak németeket internáltak ide: "Recht oder unrecht, dein Vaterland" (Igazságos vagy igazságtalan, a te hazád). Az esti bevonulás a buchenwaldi fürdőbe megint félelmetes volt. Nem is említettem, hogy az állomás egyetlen ócska állvány volt az erdőszélen, rajra felirat: "Buchenwald". Az erdőben nagy csend, sehol egy lélek. Mire számíthattam? Így érkezünk végre a fürdőbe. Megint egy álmatlan éjszaka. A fürdőhelyiségben virrasztottunk, nyakunkba csöpgöttek az elromlott zuhanyozók, alvásról szó sem lehetett. Egy kis száraz helyért súlyos harcok folytak. De másnap fürdő, fertőtlenítés, friss fehérnemű, új ruha, regisztrálás – újból megkönnyebbültem.

Mesebeszéd a sztereotípiákról, illetve a mozgalmi beidegződésekről

Egyszer volt, hol nem volt... Vagyis hát, nem egyszer és... nem csak volt... Akár véletlen is lehet, hogy a Baloldali Elméleti - Politikai Műhely 2004-ben tartott utolsó két vitája közben gondolkodtam el az alábbiakon. (A példákat máshonnan is vehetném.)

1. Sajnos, a baloldali politikai körök egy részében is emlegetik a polgári mesét a szocialista kísérletek *kommunizmussá* minősítéséről. (Könnyebb a sosemvolt fejről leütni a koronát...) Erről sikerült rövid cikket közölnöm – "Kísértet járja be" címmel – a TÉT-Hírlevél 2004. decemberi, illetve a Fáklya novemberi számában. Nem ismétlem az ebben foglaltakat.

2. Az egyik írásos előterjesztésben olvasom: "A Tanácsköztársaság bukása után..." Nos, már sohasem tudjuk meg, hogy valóban megbukott volna-e a Tanácsköztársaság. Ugyanis, mielőtt megbukhatott volna, *levérték*, mégpedig idegen csapatok.

3. Aztán itt vannak a szocialista (igényű) korszakbeli ellentmondások mesebéli magyarázatai. Az ezekről szóló fejtegetésekben ugyanis az ellentmondásokat *számúzik* vagy a mennyországba, vagy a pokolba. Az illúziók egy korábbi időszakban – a szocializmussá nyilvánított társadalomban – az ellentmondásokat *harmóniává* idealizálták. (Szégyenfoltként emlegették: "vannak még ellentmondások...") Manapság – a bukást követően – az ellentmondásokról az anomáliák, a deformációk értelmében esik szó.

Bárhogyan figyelek, véletlenül sem hallok (nemhogy jó szót) elejtett szavakat sem arról, hogy az *átmeneti* korszakban (és, óh borzalom!) a *szocialista fejlődés* során létezhetnek (természetes módon léteznek) dialektikus ellentmondások. S ezekben nemcsak gátló, hanem előre vivő motívumok, *hajtóerők* is lehetnek.

A *dialektika megvetése, mint mozgalmi beidegződés*: ez valami képtelen ellentéte a *mozgalom* eredeti értelmének. A dialektika-mentes felfogásban akár így is felvethető a kérdés: Szabad-e úttörő szerepet vállalnia annak, aki nem bíz az újat előre vivő (hajtó) erők (ellentmondások) létében?! (Az ellentmondást irtó szenvedélybetegség így válik a látszat-optimizmussal ellentétes pesszimizmussá...) Szerencsére, a társadalmi valóság az objektív és a szubjektív tényezők kölcsönhatásának jóval bonyolultabb – nemcsak kudarcokkal, hanem reményekkel és *lehetőségekkel* is tarkított – világa.

A társadalmi-politikai valóság dialektikus ellentmondásai *sajátos módon* objektív természetűek. Miután élő emberek (cso-

portok, osztályok) élő viszonylataiban léteznek, bizonyos határokon belül – különböző irányokba – *befolyásolhatók*. Az ellentmondások nem *átkok*, (amelyek kiátkozással megoldhatók), hanem *adottságok*.

Az ellentmondások természetük, fejlettségi szintjük, a bennük rejlő lehetőségek tekintetében nagyon különbözőek, *differenciáltak*. Ennek megfelelőnek kell lennie a hozzájuk való viszonyoknak. Jó három évtizede a szocializmusbeli ellentmondásokhoz való viszonyunk több mint húsz lehetséges variációját dolgoztam ki. Ezek egyike – de semmiképpen nem az egyetlen – a megoldásra valóban érett ellentmondások megoldódásában-megoldásában való *"közreműködés"*.

Tartok tőle, felvetésemet ma is – mint akkor – legjobb esetben mesebeszédnek tekintik. *Egyrészt*, létezik a mozgalmi beidegződések hagyományait követő, ezt erősítő tömeges (érzelmi) igény, sőt *nyomás* az ellentmondások gyorstalpaló megoldására. (Bár ez, legtöbb esetben sajátos módon ellentéteket szít.) Mindenesetre, ebből a nézőpontból könnyebb – vonzóbb, látványosabb – az ellentmondásokat pellengérré állítani, *az ellentmondóknak pedig ajtót mutatni* (kifelé vagy éppen *befelé*...), mint megtanulni *kihasználni* az ellentmondásokban rejlő lehetőségeket. Könnyebb "feszítsd meg!"-et kiáltani, mint gondolkodni, és gondolatokat befogadni.

Más probléma is van: Nem kedvez a dialektikus gondolkodásnak – és az ennek megfelelő cselekvésnek – a mai politikai küzdőtér. Itt ugyanis – a tulajdon privatizálása után és ennek nyomán – az érzelmeik demokráciába öltöztetett privatizációja történik. A küzdelem nem annyira az igazságért, mint inkább az igazság *birtoklásáért* folyik. A szembenállások szinte torz "helytállásra" készítik a feleket. Ennek logikája: *aki nincs velem, az ellenem van!* Így teremődik például az (egyetlen) "igaz magyar", vagy az (egyetlen) "igaz baloldali" mesefigurája... Az ellentéteknek ez a *kiélezése* – a szándékoktól függetlenül is – alkalmas arra, hogy elterelje a figyelmet a sokkal fontosabb társadalmi ellentmondásokról, hogy *eltorzítsa* azokat. Az így ki-zökkentett világ "helyrehozásában" éppen a baloldal tudhatna *a marxista materialista dialektika* elvi és gyakorlati tapasztalatai alapján példamutatóan közreműködni.

Itt a mesebeszéd vége! És itt lehetne mozgalmunk vége is, hacsak nem vesszük át újra és újra a történelem által annyiszor igazolt, Engels által megfogalmazott leckét: "Ha az ellentmondás véget ér, véget ér az élet is, beáll a halál!"

Aggod József

A látásmód hibája

"Közép-Európa népei azt várták a rendszerváltóktól és az őket követő politikai elit tagjaitól, hogy először is legyen demokrácia, másodsor legyen piacgazdaság, harmadszor legyen világosan azonosítható politikai közösség, nemzeti identitás, és végül negyedsor, hogy országuk csatlakozzék Európához. De mindegyik kívánság mögött ott volt a jólét vágya. A társadalmak hihetetlen történelmi igazságtalansággal éltek meg – mint ahogy az is volt – hogy akaratuk ellenére a vasfüggöny rossz oldalára kerültek" – írja Bozóki András, a "Népszabadság" október 16-i számában.

A szerző szerint "a rendszerváltó pragmatikus reformerek úgy irtóztak a politikai eszméktől (ami számukra a rossz emlékü marxizmust-leninizmust jelentette), mint ördög a tőmjénfüsttől. Ráadásul mindenütt káoszt, rendszerválságot láttak maguk körül."

"Az új rendszernek, a hön várt piacgazdaságot bevezető demokráciának életmódváltással együtt járó javuló életfeltételeket kellett teremtenie, hiszen a nép szemében nem érték a demokrácia, ha általános marad a szegénység; nem érték a nemzet, ha a Himnusz üres hassal kell énekelni (...) nem érték az Európai Unió, ha az csak a gazdagok bulija."

Bozóki András elemzése nemcsak leegyszerűsítő, látásmódjának prizmjája nemcsak ferdítő, hanem hibás is. A rendszerváltással létrejött világ valóságával távolról sem egyező. A nép (talány, hogy éppen ő miért él ismételtlen a nép fogalmával, amikor a kormány, – és pláne az ellenzéki oldal – leginkább az "emberek" – valóságos társadalmi tagozódásokat elmosó – szóhasználatot gyakorolja) nem várta a rendszerváltóktól a piacgazdaság, a kapitalizmus és különösen nem az érintett országokra rászabaduló vadkapitalizmus bevezetését. A népek – a szerzőt és a feudálkapitalizmust, valamint a fasiszta rendszereket sirató társadalmi köröket leszámítva – a szocialista korszakot nem hihetetlen történelmi igazságtalansággal éltek meg. És nem láttak a népek a szocializmus építése során maguk körül mindenütt káoszt és rendszerválságot. Ami pedig a "rossz emlékü marxizmust-leninizmust" illeti, a szerző és eszmetársai tőmjénfüstje sem takarja el tételei igazságát és aktualitását. Bozóki András értékelése nyilván önmaga és a magyar viszonyok korlátjai miatt nem terjed ki a nyugati és keleti világra, ahol a marxizmus, mint eszmerendszer egyetemi tanulmányok tárgya, a társadalmi élet valósága, a kommunizmust pedig a szerző és társai görcsös törekvései ellenére sem sikerült a politikai szótárból és a mai valóságból kitörölni.

A rendszerváltás előtti és utáni hibás látásmódot a valóság tényeivel célszerű szembeállítani. A rendszerváltó országok a kapitalista restaurációt követően hasonló jegyeket és jellemzőket mutatnak. De maradunk a hazai körben. A privatizációt sokan a magyar történelem legnagyobb méretű vagyontárcsoportosításának, más

(folytatás a 11. oldalon)

(folytatás a 10. oldalról)

fogalmazások szerint a közösségi tulajdon nagy ívű elrablásának, külföldi és hazai tőkés cégeknek, személyeknek való átjársásának tekintik. Ennek hiteles mutatója: a gazdasági eredmények, a profit ország-ból történő rendszeres kivitele, a hazai vagyonos rétegek hihetetlen meggazdagodása. E folyamat ellentét párja a lakosság egyharmadának elszegényesedése, a jelentős rétegekre kiterjedő nyomor. A leépülés és a szegénység látható jegyei a hajléktalanok többtízszes száma. Kapcsolódó következmény a dolgozó emberek kizsigerelése, a velük szemben gyakorolt embertelen bánásmód, és a rendszerváltás utáni idők láthatóan nem enyhülő, százszázakra kiterjedő munkanélküliség. A jelen kor, és nem "történelmi igazságtalanság" a jövedelmek, fizetések és végkielégítések szakadékokat képező különbsége. A 40 ezer forintos havi nyugdíjról, a néhány ezer forintos szociális segélyekről, az 50 ezer forint körüli létminimumról azok tárgyalnak és döntenek, aki havi milliós juttatásokból, százmilliós végkielégítésekkel élnek a nyugati tőkés milliommokhoz hasonló édes életüket.

A rendszerváltást követő demokrácia ismertető jegye a politikai közélet, az országházban és a képviselők házában zajló tevékenység, melynek ellentét párja a szavazáskor távolmaradók, a demokrácia csaknem egyedüli lehetőségével, a választásokkal nem élők sokaságának passzivitása. És velejárója a lakosságot megosztó árkok mélyítése, a gyűlöletkeltés, a nemtelen, parlagi beszédmodor, a lejárató, kizárásos botránypolitizálás, a mindent kifogásoló, elutasító, nyugtalanságot keltő, folyamatosan félrevezető, hazudozó, rágalmai magatartás. A rendszerváltás utáni közélet külsőségeiben is megmutatózó jegye a (hadsereg és a rendőrség létszámát már rég felülmúló) százszáz, vagyonsokat és nagyvagyontörzést őrző-védő sereg. A hatalmi tényezők akár büszkének is lehetnének a maguknak felépített "fekete sereg-re", az ő új intézményükre, amely mellett az alacsonyabb fokozatú társadalmi rétegek közbiztonsága új mélységek száma-dataival mérhető.

Új világunk valóban felzárkózott, és nemcsak politikai, gazdasági és strukturális intézményes értelemben – ahogyan Bozóki András értékeli. Felzárkózott életminőségben, életmódban, az élet szinte valamennyi külső, látható, és árnyékban, fedettségben lévő jegyeivel a kapitalista világhoz.

Az igazsággal valami baj van. Bár érthető, hogy Bozóki és a felső egyharmad igazságosnak tekintik azt, ami van. Csak-hogy ugyanezt nem tekintik és érzik igazságosnak a másik oldalon lévő milliók, a "nép", az "emberek", a lakosság nagyobbik része. Úgy érzik, a "hihetetlen" történelmi igazságtalanság jött el vagy visszajött, amit a nép, a többség – ez is történelmi tanulság – nem szokott hosszú távon elfogadni, eltűrni. A szerző figyelmét az is elkerülte, hogy a jelenlegi kormány, sőt, a köztársaság elnöke is az igazság hiányát, és megvalósításának elérendő célját emleget.

Szilágyi László

Naomi Klein az iraki választásokról

(Az alábbiakban kivonatolva ismer-tetjük a neves újságíró cikkét, amely az angol The Guardian 2005. február 12-i számában jelent meg.)

Rövidlátó választási megfigyelők úgy vélik, hogy az iraki nép végül elküldte Amerikának a régen várt virágokat és édességeket; holott a választók túlnyomó többsége arra szavazott, hogy kidobják az USA által beültetett Allavít, aki nem volt hajlandó távozásra felszólítani az Egyesült Államokat. Az Egyesült Iraki Szövetség (UIA), amely nagy többséget kapott, választási programjában egyebek közt menetrendet követelt "a soknemzetiségű erők kivonására Irakból".

A győztes koalíció platformjában más érdekes pontok is olvashatók. Például: "az állam garantálja az állást minden munkaképes irakinak, és lehetőséget a polgároknak otthonuk felépítésére." "Töröljék Irak adósságait és jótételt kötelezettségeit, fordítsák gazdaságfejlesztésre az olajvagyont". Röviden, az irakiak szavazatai elutasítják a Paul Bremer volt amerikai főmegbízott által bevezetett radikális szabadpiaci politikát, amelyet most már a Nemzetközi Valutaalappal nemrég megkötött egyezmény is előír.

Támogatni fogják-e ezeket a demokratikusan elfogadott követeléseket azok a politikusok, akik lélegzetvisszafojtva figyelték az iraki választókorokat? "Ne állítsanak fel menetrendet" – jelentette ki George Bush, négy nappal az után, hogy az irakiak pontosan erre a menetrendre szavaztak. Tony Blair "nagy szerűnek" nevezte a választásokat, de kézből visszautasította a szigorú menetrendet. Az UIA fogadalmi, amelyek a közszektor bővítését, az olajjévedelmek megtartását és az adósság elejtését ígérték, valószínűleg hasonló sorsra jutnak. Legalábbis, ha Abd al-Mahdi kap szabad utat: ő Irak pénzügyminisztere, és az az ember, akit nagyhírtelen Irak következő kormányának vezetőjeként kezdtek emlegetni.

Árulás Irakban

Az Iraki Kommunisták Párt részt vesz a bagdadi bábkormányban, amelyet az amerikai megszállók létesítettek az ENSZ közreműködésével. A párt németországi képviselője, Rasid Gevilib, vitacikkben kísérelte meg pártjuk kollaboráns magatartását a megszállókkal szembeni ellenállás sajátos formájának feltüntetni. "Először fordul elő a történelemben – írja –, hogy az összes fontos politikai pártok a megszállás körülményei között kezdenek hozzá egy új állam felépítéséhez." Elfelejtette pontosítani: azok a pártok, amelyek támogatják a megszállást! Az iraki politikai mozgalmak többsége ellenzi a megszállást és az iraki kollaboránsok részvételét a megszállók ellenőrzése alatt működő testületekben – ellentétben az IKP-val, amely már ott ült az Ideiglenes Kormányzótanácsban is, noha az amerikaiak szerint ennek a szervnek egyetlen tagja sem ellenezte a megszállást.

Gevilib azt állítja, ő ellene van a megszállásnak, és a "politikai ellenállás" híve.

Al-Mahdi a Bush-kormányzat trójai falova az UIA-ban. (Ugye, nem gondolták, hogy Bushék minden pénzüket Allavira teszik?) Al-Mahdi októberben az American Enterprise Institute összejövetelén azt mondta, szándékában áll Irak "állami tulajdonú vállalatait átalakítani és privatizálni". Decemberben ismét Washingtonba utazott, hogy elővezesse terveit egy új olajtörvényre, amely "nagyon sokat ígér az amerikai befektetőknek". Al-Mahdi maga felügyelte a Shellel, a BP-vel és a Chevron Texacóval megkötött üzletet aláírását hetekkel a választások előtt, és megtárgyalta az újabb takarékosági megállapodást az IMF-fel.

A csapatkivonást illetően al-Mahdi, úgy tűnik, Dick Cheney-t visszhangozza: "Hogy az amerikaiak mikor mennek el, azon fog múlni, hogy mikor állnak majd készen saját erőink, és hogyan reagál az ellenállás a választások után." A Saria törvényével, az ortodox iszlám törvénykezéssel kapcsolatban pedig, mint hírlík, nagyon közel áll a klérushoz.

Az iraki választásokat újra meg újra elhalasztották, miközben a megszállás és az ellenállás egyre nagyobb rombolással járt. Most, úgy látszik, a kétvényi vérontás, megvesztegetés és hátszobai erőszakoskodás megegyezéshez vezetett: az ajatollah ellenőrzi a családokat, a Texacóé az olaj. Mindenki nyer, kivéve a választókat, akik az életüket kockáztatták, hogy egy ettől gyökeresen eltérő politikára szavazhassanak.

Azt mondják, január 30.-án az irakiak nem erről szavaztak: a lényeg maga a szavazás ténye, amely Bush szerint bebizonyította az amerikaiaknak, hogy "az iraki nép értékeli a szabadságát." De hát miről is szőtt ez a szavazás? Az irakiak, akiket bombával pusztítanak az otthonaikban, megkínóznak az Abu Ghraiban, agyonlőnek az ellenőrző pontoknál; akiknek cenzúrázzák az újságjait, megszüntetik a víz- és áramellátást, voltaképpen milyen szabadságra szavaztak? Arra, hogy továbbra is megszállva maradhassanak?

Csak-hogy miféle ellenállás az, amelyik szembefordul a fegyveres ellenállással, és nemcsak a támogatást tagadja meg tőle, hanem harcol is ellene! Az IKP-nakegyetlen elitélő szava sem volt az USA-csapatok és az iraki kormánykatonák falludszai mérsárlása ellen. A párt, amely gátlástalanul továbbra is "kommunistának" nevezi magát, nem lépett ki a kormányból a vérfürdő elleni tiltakozásul, ahogy az Iszlám Demokrata Párt tette. Ezzel felelősséget vállalt a városban elkövetett háborús bűntettekért. (Mint a Francia Kommunisták Párt Jugoszlávia terrorbombázásáért, amikor nem lépett ki a bombázásokban részt vállaló kormányból. A szerk.)

Az IKP szellemi és erkölcsi züllése nem elszigetelt jelenség, hanem szélsőséges kifejezése a kommunista mozgalom általános demoralizálódásának a Szovjetunió összeomlása után.

A "Neue Volksstimme" nyomán

Oroszország lakossága néppé válik

Több mint tízezer ember gyűlt össze a főváros Kaluzsszkaja (Oktyabrszkaja) terén, hogy a KPRF felhívására tiltakozzon az ország vezetőinek politikája ellen.

Meglepően sokan voltak a fiatalok: komszomolisták, "nemzeti bolsevikok", anarchisták, bal- és jobboldaliak. És nagyon gyakran mondták: FORRADALOM.

A gyűlést a KPRF moszkvai bizottságának első titkára, *Vlagyimir Ulasz* nyitotta meg: "Összegyűltünk, hogy kifejezzük bizalmatlanságunkat Putyin elnökkel szemben, és követeljük a kormány lemondását!" A minisztertanács bűnös politikája szociális katasztrófával fenyeget; ma már világos, hogy pusztán gazdasági követelésekkel nem lehet a helyzetet javítani.

Gennagyij Zjuganov, a KPRF első embere, a gyűlés tribünjéről nemzeti önműködő bizottságok létrehozására szólított fel. Ezeknek a szerveződéseknek a *jövendő szovjetek vázává kell válniuk*. Önműködés, önigazgatás, önvédelem – ennek a három "ön"-nek az alapján működhetnek a nép által alkotott ideiglenes szervek. "Oroszország lakossága a szemünk láttára válik néppé" – mondta befejezésül Zjuganov.

Nőtt a szocializmust támogató ukránok száma

Az ukrán Gazdaságprognosztikai Intézet igazgatója Budapesten "szörnyűkódve" számolt be arról, hogy országában az 1994. évi 36 %-ról 2004-re 56 %-ra nőtt a nagyüzemek privatizálását ellenzők aránya a felnőtt lakosságon belül. A szocializmust egyértelműen támogatók aránya ugyanakkor 14-ről 25 %-ra emelkedett. Úgy vélte, hogy nincs ellentét e számok és Juscenkó megválasztása között, mert a lakosság a fennálló hatalom ellen szavazott.

A Marx Károly Társaság fogadóórái

Minden hó 3. pénteken
15 – 18 óra között

Bp. II. Zsigmond-tér 8. I. em.

Telefon ügyelet szombat-
vasárnap kivételével

Minden nap 08 – 18 óra között:
06 20 355 53 04

A MARX KÁROLY TÁRSASÁG KÖZLEMÉNYEI

* *Közgűlés utáni első ülését tartotta a Társaság országos vezetősége.* A 24 tagú vezetőség soraiba a Közgűlés nyolc új tagot választott. Az ülés résztvevői *Rozsnyai Ervin* elnök, *Wirth Ádám* elnökhelyettes és *Ferencz Lajos* ügyvezető titkár előterjesztésében a Társaság tevékenységét meghatározó elméleti és szervezeti témákat vitattak meg.

Határozatot hoztak a Társaság előtt álló feladatokról; döntöttek azoknak a vádaknak a testületi megválaszolásáról, amelyekkel a Munkáspárt hivatalosan elmarasztalta a Társaságot és több vezetőjét.

Megválasztották a "Dialektika" szerkesztőbizottságát. Az ülés megtárgyalta, hogyan emlékezzünk meg felszabadulásunknak és a Győzelem Napjának 60., valamint *József Attila* születésének 100. évfordulójáról.

Lapunkban részletesebben is szólunk a fentiekről.

* *Budapest felszabadulásának 60. évfordulója alkalmából* a Munkáspárt budapesti szervezete ünnepséget rendezett a Szabadság-téri szovjet hősi emlékműnél. Az ünnepi megemlékezésen Társaságunk több vezetője és számos tagja is jelen volt. Az ünnepi megemlékező beszédet *Thürmer Gyula*, a Munkáspárt elnöke tartotta.

* *Társaságunk februári központi vitafórumán Wirth Ádám* tájékoztatta a megjelenteket a Társaságunkat ért támadásokról és a vezetőség válaszárol.

* *Március 18-i központi fórumunkon Morva Tamás* tart vitaindító előadást a Népfront-politika időszerűségéről.

* *Április 14-én*, csütörtökön az Ezredvég, a VASAS Szakszervezeti Szövetség és a *Marx Károly Társaság közös rendezésében* az "Ezredvég" műsoros ünnepséget tart, ahol bemutatja *József Attiláról* megemlékező ünnepi számát.

Az eseményre külön meghívót küldünk.

* *Társaságunkhoz ez év február 15-ig 199 fő tagdíjbefizetése érkezett meg, 336.599-Ft összegben.* Ebben az időszakban a létszámnövekedés 114 fő volt. Közülük számosan fizető taggá váltak. Januárban a "Dialektika" 2000 példányát 664 címre postáztuk. A többi példányt aktivistáink személyesen terjesztették.

* *A Délkelet-ázsiai szökőár* áldozatai részére korábban továbbított 15 ezer forint támogatáson túl, társaságunk egyik aktivistája 10 ezer forinttal járult hozzá adományával.

Külföldön történt

Növekszik a német munkanélküliség

Németországban a munkanélküliség a második világháború utáni rekordszintre emelkedett, és meghaladta az ötmillió főt, ami a munkaképes lakosság 12,1 százalékja. 1933 óta ez a legmagasabb szint.

A lehangoló perspektívák következtében feléled a szélsőjobb, élén az újnáci Nemzeti Párttal, amely 9,2 százalékot kapott a szászországi tartományi választásokon. A szociáldemokrata-zöld kormány fontolóra vette a szélsőjobboldali pártok betiltását.

Baloldali választási győzelem Mexikóban

Mexikó Demokratikus Forradalmi Pártja (PRD) meglepő győzelmet aratott a Csendes-óceán partján fekvő Guerrero szövetségi államban. A párt kormányzójelöltje 56 százalékot szerzett, és nagy előnnyel nyert ellenfelével, a centrista Intézményes Forradalmi Párt (PRI) jelöltjével szemben. Ez esélyt ad a győztes baloldali pártnak a 2006-ban esedékes elnökválasztáson. Vicente Fox jelenlegi elnök pártja, a kormányzó konzervatív Demokratikus Akciópárt, csupán 1 százalékot ért el.

Dialektika

A Marx Károly Társaság időszaki lapja

Felelős kiadó: *a Társaság elnöke*
1067 Bp. Eötvös u. 2. Tel: 342-1068
Szerkeszti: *a Szerkesztőbizottság*
Felelős szerkesztő: *dr. Rozsnyai Ervin*
OTP számlasz.: 1171 1041-2085 9590

Nytsz.: 75/763/1997
Internet: www.extra.hu/dialektika
E-mail: dialektika@freemail.hu
Nyomás: *Unio-Print Kuvert Kft.*
Felelős vezető: *Szabó László* igazgató